

અસલ

પ્રભાત સંગ્રહ (મીઠું)

શ્રી હરિ હરે પુસ્તકાલય,

૩૦ યાવર રોડ, સુરત.

જેમાં નરસીંહ મેતા, મીરાંબાઈ મુદ્રામા ચરિત્ર, તથા
હારમાળાના પ્રભાતીયાનો મોટો સંગ્રહ.

गणराज्य विदेशीय मंत्रालय

गणराज्य विदेशीय मंत्रालय

गणराज्य

21 जून 1947

गणराज्य

4000 215 12

गणराज्य

4000 215 12

પ્રભાત સગ્રહ

નરસિંહ મેહતાનાં પ્રભાતીયાં.

પદ ૧ લું રાગ પ્રભાત

જાગને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાળીયા, તુજ વિના ઘેનમાં કેણુ જાશે,
ત્રણસેં ને સાઠ ગોવાળા ટોળે મળ્યા, વડોરે ગોવાળીઓ કેણુ થાશે.
દહીં તણું દેશરાં ધી તણું ઘેનરાં મઢીએલ દુધ તે કેણુ પીશે,
હરિ તારો હાથીયો કાઢીનાજ નાથીયો, ભુમિનો ભાર તે કેણુ લેશે
જમનાને તીરે ગૌધેનું ચરાવતા, મધુરીસી મોરલી કેણુ વાશે,
ભણે નરસૈઓ તારા ગુણ ગાઈ રીઝીયાં બુડતાં બાંધ કેણુ સહાશે.

પદ ૨ જુ

સમરને શ્રી હરિ મેલ્ય મમતા પરી, જોને વીચારીને મુજ તારું,
તું અલ્યા કેણુ ને કેને વળગી રહ્યો, વગર સમજે કહે મહારું મહારું
દેહ તારી નથી જો તું જુગ્તે કરી રાખતા નવ રહે નીશ્ચે જાયે,
દેહ સંબંધ તજી નવ નવા બહુ થશે, પુત્ર પૌત્ર પરિવાર વહાએ.
ધનતણું ધ્યાન તું અહોનીશ આદરે, એજ તારે અંતરાય મોટી,
પસે છે પણ અલ્યા તેને નવ પરખીયો,

હાથથી બાજી ગઈ થયોરે ખોટી.

અરનીદ્રા ભર્યાં રોકી રહ્યો ધણો સંતાન શબ્દ સુણી કાને જાગે,
જાગતાં નરસૈયા લાજ છે અતિ ધણી.

જન્મો જન્મ તારિ ખાંત ભાંગે.

પરોઢીયે વહેલાં ઉઠવા ત્રિષે

પદ ૩ જી.

રાત રહે જ્યાડરે પાછલી ખટ લડી, સાધુ પુરુષને મુખ ન રહેવું;
સવારમાં ઉઠીને સમરવા શ્રીહરી, એક તું એક તું એમ કહેવું.
જોગીયા હોય ને જોગ સંભારવા, જોગીયા હોય તેને જોગ તજવા;
વેદીયા હોય તેને વેદ વીચારવા, વૈષ્ણવ હો તેને કૃષ્ણ ભજવા.
સુકવી હોય તેને સદ્ગુણ વાંચવા, દાતાર હોય તેને દાન કરવું;
પતિવૃતા નારને કંથને પુજવું, કંથ કહે તે તો ચીત્ત ધરવું.
આપણે આપણા ધર્મ સંભારવા, કર્મને મર્મ તે જો વિચારી;
નરસૈયાના સ્વામીને સ્નેહથી સમરતાં, ફેર ન આવતરે નરને નારી.

પદ ૪ થું.

જો ગમે જગત ગુરુદેવ જગદીશને, તે તણે ખરખરો ફાક કરવે.
આપણે ચિંતવ્યો અર્થ કાંઈ નવ સરે, ઉગરે એક હોદ્દો ધરવે.
હું કહું હું કહું એજ અજ્ઞાનના શકટનો ભાર જેમ જ્ઞાન તાણે,
સૃષ્ટિ મંડાણ છે સર્વે જોણીપેરે, જોગી જોગેશ્વર કોઈ ન જાણે.
નીપજે નરથી તો કોઈ ન રહે દુખી; શત્રુ મારીને સઉ મીત્ર રાખે,
રાય રંક કોઈ દુષ્ટે આવે નહીં, ભવનપર ભવનપર છત્ર રાખે.
ઋતુલતા પત્ર ફળફૂલ આપે યથા, માનવી મૂર્ખ મન વ્યર્થ શોચે.
જેહના ભાગ્યમાં જેહને જે લખ્યું, તેહને તે સમે તેજ પહોંચે.
વ્યર્થ ગરબડ કરી વાત ન કરી ખરી, જેહને જે ગમે તેને પુજે,
મન કર્મ વચનથી આપ માની લહે, સત્યને એજ મન એમ મુજે.

સુખ સંસારી મિથ્યા આવજે કૃષ્ણ વિના બીજું સર્વ કાચું,
જીગલ કરજોડી કરી નરસૈયો એમ કહે,
જન્મ પ્રતિ જન્મ હરિનેજ જાચું.

ઇશ્વરના સ્વરૂપ વિષે

પદ ૫ મુ.

અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક તું શ્રીહરી, શુન્યમાં શબ્દ થઇ વેદ બાસે;
દેવમાં દેવ તું તેજમાં તત્ત્વ તું, શુન્યમાં શબ્દ થઇ વેદ વાસે.
પવન તું પાણી તું ભૂમી તું ભુદરા, વૃક્ષ થઇ પુત્રી રહ્યા આકાસે;
વિવિધરચના કરી અનેકરસ લેવાને, શીવથકી જીવથયો એજ આસે.
વેદ તો એમ વહે સ્તુતી સમૃત શાખ દે, કનક કુંડલ વિષે ભેદ નહાય;
ઘાટ ઘડયા પછી નામ રૂપ જીજવા, અંતે તો હેમનું હેમ હોય.
વૃક્ષમાં બીજ તું બીજમાં વૃક્ષ તું જોડે પર તંતરો એજ પાસે;
બાળે નરસૈયો એ મનતણી શોધના પ્રીત કરે પ્રેમની પ્રગટ થ શે.

પદ ૬ થું રાગ સામગ્રી

પઢારે પોપટ રાજા રામના સતી સીતા પઢાવે,
પાસે જાંઘાલી પાંજરું સુખ રામ જપાવે. પઢારે
પોપટ તારે કારણે લીલાં વાંસ વઢાવું,
તેનું ઘડાવું પોપટ પાંજરું, હીરા રત્ને જડાવું. પઢારે
પોપટ તારે કારણે શી થી રસોઈ બનાવું,
સાકરના કરી ચુરમા હિપર ઘી પીરસાવું. પઢારે
પાંખ પીળીને પગ પાંદુરા; કેઠે કાંઠલો કાળો
નરસંધ્યાના સ્વામીને બજે, રાગ તાણી રૂપાળો પઢારે

મુખ દુઃખ મનમાં ન આણીયે, ઘટ સાથે ઘડીયાં
 ટાળ્યા તે દોષના નવ ટળે, નુનાથ જડીયા,
 નળરાજ સરળો નર નહિ જેને દમયંતી રાણી;
 અડધે વસ્ત્રે વનમાં ભમ્યાં, ન મળ્યા અન્નને પાણી.
 પાંચ પાંડવ સરળા જાંધવા, જેને દ્રોપદી રાણી;
 બાર વરસ વન ભોગવ્યાં, નયણે નિંદ્રા ન આણી.
 સિતાજી સરખી સતી નહિ, જેને રામચંદ્ર સ્વામી,
 નાવણુ તેને હરી ગયા, સતી મહા દુઃખ પામી.
 રાવણુ સરળો રાજ્યો, જેને મહોદરી રાણી,
 હસ મરતક છેદાઈ ગયાં, જાધી લંકા હુંટાણી.
 હરીચંદ્રરાય સત્યવાદીયો, જેને તારાલોચના રાણી;
 તેને વિપત્તિ પડિ ઘણી, ભરિયાં નીચ ઘરે પાણી.
 અગાજશા શેઠ વડેવારીઓ, જેને ચંગાવતી રાણી,
 કુંવર ચેલમયો વધેરીયો, નયણે ના આવ્યાં પાણી.
 શીવજી સરળા સતા નહિ; જેના પાર્વતી રાણી,
 ભોળવાયા ભીલડો, થકી તપમાં ખામી અણાણી.
 હનુમાન સરળા મહાજતી, જેને વજર કછોટો,
 જાણ્યું રાજ્ય આપશે આપ્યો તેલ કચોળો.
 દુઃખ પડ્યું સર્વ દેવને સમર્થા અંતરજામી,
 ભક્તાવત્સલ બુધરો મહેતા નરસહનો સ્વામી.

પદ ૮ મું-રણછોડજીની સ્તુતિ વિષે (આશારામ)

પ્રભાતના પોરમાં ઢીઠા ડાકેરમાં, ઢીઠ ડાકેર થું મન મોહું
રણછોડરાય છે ભક્ત જોવા જાય છે, ગોમતી ગંગમાં અંગ ધોયું
ગોમતી ઘાટમાં મળ્યા પ્રભુ વાટમાં, સ્નેહમાં જામળે સામું જોયું
નરહરી નિરખીયાં પ્રેમથી પરખીયાં પત્રક જોઈમાં પાપ યોયું
દૈવત દેખાડીયા ચાંદ રત્ન કહાડીયાં કામધેનું ફેરું દુધ દોયું
વેદની વાતમાં સમુદ્ર સાથમાં નાગને નેતર નિર વહોળ્યું
મોડાણાજી દાવીયા ડંકપુર ભાવીયાં સર્વના મનમાં શુભ સોયું
સ્વામી આશારામના નવ ખંડે નામના શામળે ચીત પ્રોયું

જમના નદીમાં કૃષ્ણ પડ્યા ત્યારે નાગણી કહે છે.

પદ ૯ મું.-રાગ પ્રભાત

જળકમળ છાંડી જને બાળા, સ્વામી અમારો જાગશે;

જાગશે તને મારશે મને બાળહત્યા લાગશે.

કેહરે બાળક થું માર્ગ ભુલ્યો, કે તારા વેરીએ વળાવીયો;

નીશ્યે તારો કાળજ ખુટ્યો, અહીંયા તે શીદ આવ્યો.

નથી નાગણ હું માર્ગ ભુલ્યો, નથી મારા વેરીએ વળાવીયો;

મથુરા નગરીમાં જુગટું જમતાં, નાગનું શાપ હારીયો.

રંગે રૂડો રૂપે પુરો દીશતો કોડીલો કોડામણો,

તારી માતાએ કેટલા જનમ્યા તેમાં તું અળખામણો.

મારી માતાએ બિહુ જનમ્યા તેમાં હું નટવર નડાનડો;

જગાડ તારા નાગને મારું નામ કૃષ્ણ કહાનડો.

લાખ સવાનો મારો હાર આપું આપું તુજને દોરીયો,
 જોટલું મારા નાથથી છાનું આપું તુજને ચોરીયો.
 શું કરું નાગણુ હાર તારો, શું કરું તાની દોરીયો,
 શાને કાજે નાગણુ તારે, કરવી ધરમાં ચોરીયો.
 ચરણ ચાંપી મુંછ મરડી, નાગણે નામ જગાડ્યો,
 ઉઠાને બળવંત કેઇ બારણે, બાળક આવીયો.
 જોઈ બળીયા બાથે વળીયા, કૃષ્ણે કાળીનાગ નાથીયો,
 સહસ્રે ફેણે કુંકવે જેમ જગન ગાજે હાથીયો.
 નાગણુ શીઘ્ર વીલાપ કરે જે નામને બહુ દુઃખ આપશે,
 મથુરા નગરીમાં લકષ્મ જશે પછી નાગનું શીષ કાપશે.
 જોઈ કરજોડીને વીનવે સ્વાગી મુકે અમારા કંથને,
 અમે અપરાધી કાંઈ ન સમજ્યા, ન ઓળખ્યા ભગવંત
 થાજ ભરી શંગ મોતીએ શ્રી કૃષ્ણને વધાવીએ,
 નરસઈયાના નાથ પાસેથી, નાગણે નામ છોડાવ્યો.

પદ ૧૦ સુ.

ધ્યાન ધર હરીનાણું અદ્ય મતી આગસુજે થકી જન્મમાં દુખ
 અવર ધંધો કરે અર્થ કાંઈ નવસરે માયા દેખાડીને મૃત્યુ
 સકળ કલ્યાણ શ્રીકૃષ્ણના ચરણમાં આવ્યા વીના ચરણસુખ ન
 અવર પેપાર તું મેહોલય મિથ્યા કરી કૃષ્ણનું નામ તું રાખ મ
 પટક માયા પરી અટક ચરણે હરી, વટકયમાં વાત સુણતાંજ સ
 અશનું ભુવન આકાશ સુખી રમ્યું, મુજએ મુજથી ભીંત

અ જે જોળન ગયું પલિત પિંજર થયું તો નથી દહેતો શ્રીકૃષ્ણકહેવું
 ચેતરે ચેત દીન ચાર છે લાભના લીંબુ લેકાવતાં રાજ લેવું
 સરસ ગુણ હરીતણા જે જેને અનુસર્યાં તે તણા સુજશ તો જમતખોલે
 નરસૈયા રંજને પ્રાંત પ્રભુસુ ધણી અવર વેપાર નહીં ભજન તોલે

દશરના ઊપકાર વિષે,

પદ ૧૧ મું

હરિતાણું નામ તને કેમ ગયું વિસરી પશુરે ફેલીને નર રૂપ કીધું
 હાઠને છેડ કરી સહુ તને હાતુ આજ વધારીને માન દીધું
 ધાચિતું ગાળીયુ કંડથી ટાળીયું નંત્રના પાટા શ્રીનાથે ઊડયા
 તે તણા ચરણને નવ ભજ્યો કૃતદ્વિ તેં ન ગુણ પાડના હાથ જોડયા
 પગ ઠોકી કરી મગતો મુઠમતી ધાસ પાણી કરી ચખ્દ ઝીણા
 આજ ગોવિંદગુણ ગાઠને નાચતા લાજ આવે તને કર્મ દીણા
 સાંભીશી કને કાંટો આવતો ઉટ જાણી ધણો ભાર લાદે
 આજ અમૃત જમી હરજો હળવો ભમે વધકુંડનાથને નવ આરાધે
 પીઠ અંબાડીને અંકુશ માર સહી રેન ઉડાડતો ધરણી હેઠા
 આજ ચુરાચંદન આબ્રણ અગ ધરી, વેળે જાય છે તું વહિલે જોઠા.
 અન્ન વસ્ત્રને ભુષણને સર્વ જે તેહનો તુજને હતો ઉધારો
 નરસૈયાના સ્વામીએ સર્વ સારું કર્યું તે પ્રભુને તમે કાં વિસારો

પદ ૧૨ મું

દેવા દેવ તુજને પડી દીનપ્રતિ પાળવા કંથ કમળા રહો સંન સામા
 લાડપાળે તેનો પહાડ શો માનીએ હાથ જમણો વળે મુખડામાં

ગજતણી વારે તું ગરૂઠ મૂકી ધસ્યો. ઝુંડના મુખથી ગજ ઉગાર્યો.
ધાય નારાયણા નામ લેતાં તદા અધમ અજમેજ તુરત તાર્યો.
ભુપતુ નોતરું ભાવ વિણ પગ્ડયું. પ્રેમનું પારખું પરમ ઠાહ્યો.
લકતની બુપડી જગત ઉંચિ કરિ લાજીને ભોજને તું ધરાયો.
દ્રોપદી કેરિ લજ્જા તણે કારણે દ્વારકાથી ધસ્યા એક શ્વાસે,
પાંચ પાંડવતણી સાંચ નહાતિ કરિ દુન થઈ આવિયા દુષ્ટ પાસે.
કામ દ્રષ્ટે ઠોડે કૃષ્ણ કહેતિ હતી; ગોપીના ગોરસ લખ પીવાં,
સવરીના ભોરમાં સ્વાદ જાઝો ગણ્યો, મુનિતણા વૃંદમાં માન દીધાં.
વિશ્વ પાલક એનું બિરદ પોતે વહે એમ કહે સમરથ વેદ વાણી,
નરસૈયારંકને જાળના લજનની; આપ અલખેલડા અધમ જાણી.

ઇશ્વરનુ કીરતન કરવા વિષે

પદ ૧૩ મું

કૃષ્ણ કીર્તન વિના નર સદા સ્તુતકી. વિમળ વધુ સુધ ન થાયે,
સકળ તિરથ શ્રીકૃષ્ણ કીર્તન કથા હરિતણા દાસ જ્યાં હોતે ગાયે
પુણું પુરુષોત્તમ નવલ રંગી તણ, અન્ય દેવે જેનું મન મોહિ,
કોડી ચિતામણુ કામધેનું તણ મહીવીના પુત્રનું દુધ દોહિ.
ગર્જ જોશી જથ ગાય જેનો સદા, નારદ નામ મુખથી ન મુક,
તે બ્રહ્મ દ્વાર આવીને ઉભા રહ્યા, ગોપીકા મુખ જોવાને દુઃખે.
અજ ભવમુર કર્ણુ સ્વપ્ને પેળે નહિ, નેતી નેતી કહો નીગમ વાંચે
નરસૈયો રંક જશ જાણને રીઝવે, સહસ્ર મુખે શેષ પાર ન પામે

હરિનું સ્મરણ કરવા વિષે.

પદ ૧૪ સું.

હરિ હરિ રટણ કર કઠણ કળીકાળમાં, હામ બેસે નહિ કામ સરથે
લક્ષ્મી આધિન છે શ્યામસુદર સદા તે તારા કારજ સિધ્ધ કરથે
આપ સુખ સાર શું સુખ કુલ્યો કરે શીષ પર કાળ રહ્યો હંત કરડે
પામર પલકની બળર તુજને નહિ મૂઠ શું જોડને મુઠ મરડે
પ્રોઠ પાપે કરી બુધી પાછી ફરી પરફરી થડ શું ઠાળે વળગ્યો
મથને ધર્મ છે નહિ જીવ પર, આપનો અવગુણે રહ્યાર અજગો
પરપંચ પરહરો શ્યામ રૂઢિએ ધરો ઉચરો હરિમુખ અચળ વાણી
નરસૈયા તણી ભક્તિ ભુલીશ મા ભક્તિ વિના બીજું ધુળધાણી

પદ ૧૫ સું.

બાપજી પાપ મેં કવણ કીધા હરે નામ લેતાં તારૂં નીંદ્રા ન આવે
ઉંઘ આજન્મ અહાર મેં આહર્યો લાભ વીના લવરી કરવી ભાવે
દિન પુઠે દીન તો વહી જાય છે દુરમતી નામે ભર્યારે ઠાલાં
ભક્તિ ભુતજ વિષે નવ કરી તાહરી ખાંડવા સંસારનાથોથાં ઠાલાં
દેહ છે જુડડી કરમ છે જુડડાં ભીડભંજન તારૂં નામ સાચું
તારી કરણા વિના કૃષ્ણ કોડામણા કળ અને વિકાળનું બળ ન ફાવે
નરસૈયા રંકને ઝંખના તાહરી હો બેડો બાપો શરણ આવે

હરિજનની સંગત વિષે.

પદ ૧૬ સું.

તારા હાથના હાસની નીત્ય સંગત વિના બ્રહ્મ થાય બુધરા મનમાહરૂં
દુષ્ટની સંગતે દુષ્ટ મતાં ઉપજે શ્રવણ કીર્તન થાય નવ તારૂં

પુણ્ય વીધપાનથી દુરિજન દોહલા વીધ પીધે તન તેજ મરશે
 તુજથીજ વેગળા તેહની સંગાતે જન્મ કેટીતણા સુકર્મ હશે
 અમૃતની ઉપમા સાધુને નવ ઘટે રાહુની દુષ્ટતા ન દળી તેણે
 પ્રહ્લાદ નારદે ગરભ સંગત કરી વચ કર્મ વૈકુંઠનાથ જોણે
 ચતુરાધા મુક્તિ છે જીજ્ઞાસી જીકિતની તાહુરા દેહને નવ રથે
 જોઈ કર જોઈ નરસંયો વિનવે જન્મેજન્મ તારી ભક્તિ જાણે

ભક્તના મહિમા વિષે.

પદ ૧૭ મું.

તારા દાસના ચરણની રેણ મરતક ધરે જે થકી કેટી કલ્યાણ પ મું
 નીરખતા નેહશું નેત્ર અમૃત ઠરે ભાવ તણા પાય તે લવણ વામું
 ભક્તને લેટતા કીલ્મીય નવ રહે જ્ઞાન દીપક થકી તિમિર નાશે
 ધન્ય ધન્ય ભાગ્ય જે સાધુ સંગત કરે કૃષ્ણ કિર્તન થકી કૃષ્ણ ભાષે
 એક ક્ષણ વાર જે સંગત કરે, ધન્ય ઘડી જનુની તેજ જાણે
 જાણે નરસંયો ભવસાગર બુકતાં હરિજન નાવ નીચે પ્રમાણે.

સુદામા ચરિત્ર વિષે

પદ ૧૮ મું

સુદામાની જો સુદામાને કહે છે—રાગ ઉપર પ્રમાણે
 જહુપતિનાથ તે મિત્ર છે તમ તણા, જાઓ વેગે કરી કૃષ્ણ પાસે
 પ્રીત પુરવ તણી હેત ધરશે હરિ, મનના મનોરથ સફળ થાશે
 ઘેર બાળક સહુ દુઃખ પ મેં બહુ, જન્મને વચ્ચે રહે છે ઉણાં
 નિર્ધન અરજ્યાં પુણ્ય કીધા વિના, કર્મના દેવ તે આવી પુણ્યા.

જહુપતિ જાદવા બાકિત વશ માધવ., કરશે દરુણા પ્રભુ હીન જાણી
ગોમતી સનાનથી કોટી અથ નીસરે, નીરખતા કૃષ્ણને પ્રેમ આણી
કૃષ્ણને હળીમળી શીઘ્ર આવે વળી, જાણશે દુઃખ અંતરજામી
વીનંતી મનમાં ધરો આજસ પરહરો સહાય થશે નરસેનો સ્વામી

પદ ૧૯ મું

સાંભળો ભામની કાન ધરી કામની કવચ કહાવું હું કૃપણ પાપી
ત્રીભુવન નાથ તે મહિપતિ માધવો કેમ બોલાય ત્યાં વાત આપી
હીવસ જાઝા થયા જાળપણને ગયા નરપતિ નવ જાણે પ્રીત જૂની
દુર્જન રંક હું સિલુક જાપડો નવ લહું ચોકશી જોટી ચુની
ઉથસેન અકુર આધવ છે ત્યાં બગિલદ્રન અનીરૂઢ પાસે;
કોટી જોડા જ્યાં ઊમા નહીં શકમા કોણ આવી મારો હાથ સહારો
જડિત રત્નો મણિ કાંતિ ભાસે ઘણી તનિર નાવે તેની જ્યોત પાસે
ત્યાં કેમ બોલી શકું વણ વેદતો થકો ધમધમતો રહું શ્વાસોશ્વાસે
મૌન એસી રહો સુખદુઃખ સહુ સહો, ભોગવો કર્મ જે ભાગ્ય ચાટયું
હુરીજન લોક તેં દોને લવતા રહે નરસૈયાના સ્વામીનું બીરહ મોટું

પદ ૨૦ મું

સ્વામી એ સાચું કહ્યું બોલવું નવ રહ્યું કંથના વચન તે વેદવાણી
ભવતણું નાવ ભકતી ભુધર તણી તંહુ હું પ્રીછવું સ્નેહ આણી
નથી હુરી વેગળા ભકતીભાવે મળ્યા રાય રંક તે એક ઘાટે
લખપતિ કોટીધ્વજ મન નાણે રતી શક ચરીખા ત્યાંહાં નથીરે સારે
બ્રહ્મણ્ય દેવદયાળ શ્રીકૃષ્ણજી નિજ જન જાણિને શુદ્ધ લેશે
તે પ્રિતની રીત જાય નહીં વીસરી જાળવીલા તણા ચરિત્ર કહેશે

નથી કાંઈ ઓઢવા ભેટ લઈ જવા, કેમ કરી જાણશે કમણું કમી
હત્ત નથી આપણું હત્ત લજ્જામણું નીરખતાં લાગે નરસૈનો સ્વામી

૫૬ ૨૧ સું

વીનતિ બળી કહું ભેટ લાવી ફઉં પોતિયે તાંદુલ ગાંઠે બાંધે
જાણશે થોડે ઘણું ભાવ ભોજન તણું ધન્ય તે કૃષ્ણ શું સ્નેહ સાંધે
ભીલકીના મોર તે ભાવે આરોગીયા જુહું અન્ન આહિરનું લીધું.
ભક્ત વિદુરના ભણ ભાવે જમ્યા, ભુખનું નોતરું પાછું કીધું
ચેરે પેરે પાંડવ કદ નીવારીયા, ભક્ત કાનણ કાંઈ દુષ્ટ મારયા
ઉંચને નીચનું એને છે પારખું, પતિત અધર્મી કંઈ દોટી તારયા
ભક્તિવશ વીંઠલો સંત સાથે મળ્યો, સમોવડને નવ ચુકે ટાણે
સંત સમરે ત્ય હાં આવી ઉભો રહે, ભક્તિના મનતણો ભાવ જાણે
જાઓ વેગે કરિ નેરણો મુક્તિપુરી ધન્યધન્ય તારણીસ્નેહ ન્યાળો
નરસંપાનાનાથને નીરખો નિશ્ચય કરી, કામનિયે કંથને બાંધ્યા આલ્યો

૫૬ ૨૨ સું

ચાલિયો વાટમાં જ્ઞાનના ઘાટમાં, ગીઝ મોહનતણું નામ લેતો.
ધન્ય એ નાર અવતાર સફળ કર્યો, કૃષ્ણ હે કૃષ્ણ મુખ એમ કહેતો
માગવું મૃત્યુ પ્રમાણે છે પ્રાપ્તિને, લોભ દીધો ત્યાંહાં પ્રિત તુટે
કહ્યું મેં અમળા મુખે બંસી રહ્યો, માગતાં તો બધો મર્મ છુટે
માગ્યું મેં નથી શું મુખે કહું કથી, ભોગવું કમં જે ભાગ્ય લાગ્યો
શ્રીપતિ નાથે મને રંક સરજાડીયો, એમ કરી દિગ્ધ દાર આળ્યો
આવી ઉભો રહ્યો કઠ ગદગદ થયો. કોટી સુરજ શશી જાત ભાસે
ઉર દયા આણીને હરીજન જાણીને, પોળીએ જઈ કહ્યું કૃષ્ણ પાસે

મંદિર તેડીયા ચાલિને લેટયા, ત્રિવિધીના તાપ તે સર્વ નાઠા
 હેમ સિદ્ધાચને લેઈ બેસાડીયા, તાંણુતા વિપ્રના વચ્ચે ફાટયાં
 તેજ કુલેલ મરદન કરાવ્યાં, શુદ્ધ લિખ્ણોડકે સ્નાન કીધું,
 કનક પાઘડી ચરણ આમળ ધરી કૃષ્ણે ચરણોટક શોશ લીધું.
 પુનીત પીતાંગર પહેરવા આપીયું કનકને થાળે પંકવાન લીધાં,
 ભાવતા ભોજન કૃષ્ણ સાથે કર્યાં લીધું આચમનને કારજ સિધ્ધાં.
 કૃષ્ણ પદંગ પર પોતે પધરાવ્યાં, દધિહૃત વીંજળે વાયુ ઢાળવી,
 સત્ય ભામાદીક નારી નીરખી રહી નરસેયાનો નાથ પદ સેવ કરતા

પદ ૨૩ મું.

ભાગ્ય જો જો જાણ કૃપણ ભિક્ષુકતાણુ રૂક્મણી આદી સૌ નારી ભાલે
 હજધર ભોગ્ય તે ભોગ પહોંચાડીયા આજ અમરીવથી અધિક તોલે
 આ કૃપણ રૂપ તે પ્રગટયું કયાં થયી, વચ્ચે મેલાં હિસે કર્મ કુટ્યો,
 ત્રિગુણ ને દુર્લભ સેન રના તણિ કરી નાથને પાપ છુટ્યો.
 અંગ અતિ કમકમે ધમણ મેલોડે ધમે ઉધરસે ને વળી નાઠ લુતો,
 જો જો કૌતક હરિ દેહ દશા ફરી કૃષ્ણ તે કૃષ્ણને સંગ સુતો.
 પહોડીને ઉઠીયા સ્નાને બેસાડીયા વદન પાલખવા નીર લીધું,
 કનક મારી ભરી ચોતળ જળ આપીયું કનક કટોરે તે પાણી પીધું
 સ્ત્રીમુખે ભાલીયા કહોને બાંધવ તમે બ્રહ્મચારી કે અહ ધર્મ કીધો,
 કુશળ છે બાળગોપાળ સહુ તમતણા ભાગ્ય મોટું મને ચીત લીધો.
 ગૃહસ્થના ધર્મમાં હું એ વળગી રહ્યો હું ને મારી વળી ગત્ય ભુલ્યો.
 મીત્ર સુદામાની શુદ્ધ લીધી નહિ કામની કેદમાં હુંજ ડુબ્યો,
 આદિપ ગોરને ઘેર આપણુ ભણ્યા ધન્યધન્ય દીવસ તેજળ ઠહાવ્યો.

એક રણી રહ્યા વન વિશે આપણે શરપણુ લાંગતાં મેઘ અવ્યે
અન્ન લીધા વિના ભુખ્યા બેસી રહ્યા ગોરાણીએ આપણી પીડ જાણી
વીસની ગયું છે કે વાર તને સાંભરે સાંદીપ ગોળની અચળ વાણી
લાભીએ ભેટ જે મોકલો મુજ લલિ લાવશું લાઠ તે લાગી મીઠી,
સંકેચતા ગાંઠડી વીપ્ર આવા ધરે નરસંઘના સ્વામીએ નજરે દીઠી.

પદ ૨૪ મું.

છપ્પન લોગ જ્યાં કવણુ તાંદુલ ત્યાં આપનાં ઉર સંકેચ આવે.
જેરે જોઈએ તે આવી મળે કૃષ્ણને તાંદુલ ભેટ તુરંત કદાવે.
ધામ લીધા હરી મુઠ તાંદુલ ભારે પ્રેમ આરોગીયા તૃપ્તી પ મી.
મદ્ર કુમરથી અધિક વૈભવ કયો રક્ષમણી વહી શીશ નામી,
એક રહ્યાં અમે એક બીજા તમે ભકતને અઢળક દાન કરતા,
પ્રેમદાયે પ્રેમના વચન એવાં પ્રહ્યાં હાથ સાંઘ્યા ત્રીજી મુઠી ભરતા
વીનતા વચન તં વીપ્ર સમજ્યો નહિ ચાલવા ધર ભણી શીખ માંગી
નરસંઘાને નાથે દુર્બળપણું ટાળાયું ભુખના દુઃખની ભીડ ભાંગી

પદ ૨૫ મું.

વીપ્ર ચાલ્યો વળી કૃષ્ણ સાથે મળી ચીતમાં શોચ વિચાર કરતો
આપ્યું તો કાંઈ નહીં પીડ જાણી નહી તે તણું શોચ કહિયેજ ધરતો
અષ્ટ મહાસીદ્ધીતણું રોડી નવનીધિતણું સંપત્તીમાં રહ્યો ભોગમાણી
કામની કથને હું દારકા આવ્યો અમતણી પીડા તો નવ જાણી
બાળ ગોપાળ જે વાટ જોતાં હશે તેહને જોઈ અમે શુ કહેશું
મિત્ર મોહન તણું હેત જ્યારે પુછસે કામનીને ઉત્તર કેમ દેશું
એમ ચિંતા કરે નેત્રથી નીર ઝરે કર્મની વાત મનમાં હી ધારા
નરસંઘાનો નાથ તો અતી ઘણો દોષીયો પીતાંબરીપણુ લીધી ઉતારા

૫૬ ૨૬ મું.

ધન્ય તું ધન્ય તું રાય રણછોડજી હીન જાણી મને માન દીધું,
 નહિ મુજ જોગતે લોગપહોંચાડીયા આજ અમરશીથી અધીક દીધું
 કનકને આસને મુજને બેસારીયો રૂદ્રમણી કૃષ્ણનો હાથ સહાતા
 હેત કરી કરી ચરણ તળસયા ખટરસ લોજન ખાતે જમ્યા.
 બાળપણ તણે સ્નેહ નવ બીસર્યો મીત્ર મોહનતલિ પ્રીત સાચી
 હેતથી હળીમળી માન દીધું મને રંક બેસાર્યો કનક માચી
 ધન્ય ધન્ય કૃષ્ણજી સંત સેવા કરી, ધ્યાન ધરતો નિજ દ્વાર આળ્યો
 રતનજીન મણિભવન શેભા ઘણી દેવશું દ્વારા અહીં લાળ્યો.
 કનકની ભુમીને રતનના થાંભલા ચક્રની જોત ઉદયોત દીસે
 ખાનને પાન વિહાર સ્થાન ઘણું કામની નિરખતાં કામ દીસે
 સપ્ન નવ વરસની દીઠા ત્યાં સુહરિ નત્રી જો બની બહુ રૂપાળી
 શેખ શણગાર તે અંમ સુહર ઠર્યો દેવ વિમાનથી રહ્યા નિહાળી.
 સહસ્ર દાસી મળી પસે વીંટી વળી; કામની કંથની પાસ આવી
 સ્વામીરે સ્વામી હું દાસી છું તમતણી ચાલો મંદીર વાંધે પ્રેમ લાવી
 ગોમતી સ્નાન કરી કૃષ્ણજી નિરખીયા પ્રણય પ્રગટ કર્યું પાપ નાહું
 તે થકી સમૃદ્ધિ આ સકળ તે સાંપડી મટી ગયું આપણું ભાગ્ય માહું
 કૃષ્ણ કહેતાં તે નીજ ધામ પધારીયા નવલ જોબનહેથયા નરનેનારી
 વીનતી ઉચરતાં રજની વીંતી ગઈ નરસૈયાના સ્વામિની પ્રીતી ભારી

ઈતિ સુદામાના પ્રભાતીયાં સમાપ્ત.

ગોપીઓની જન્મ તારીફ વીધે.

પદ ૨૭ મું.

સારામાં સારો અવતાર અળખા તણો, જે બળીભદ્ર વાર નીજે
પુરૂષ પુર્ણાતન શું કરે હે સખી, જેથી નહી માહરં કાજ સીજે
મુક્તી પર્વત તો પ્રાપ્તી છે પુરૂષને સત્ય જો સેવક ભાવે રાખે
રસ ભયું રૂપણું નાથ ન હોસ કરે નહી નાર અવતાર પાળે
ઇંદ્ર આદીક અજ ઇશ ને મહામુનિ ગોપીકા ચર્ણેજ તહ વંદે
ગોપીથી આપ તું અધમપણું નવ રૂચે આપ નંદ
વેદ વેદાંત ઉપનીષદ જટમળી જે મથીને રસ પ્રગટ કિધો
તે રસ ભામનીધિ ભામની ભોગવ અહોનીશ અનુભવ સંગ લીધો
સ્વપ્ન સાચુ કરે ગીરધર શામળો પ્રણામ હું પ્રાણપતિ પ્રાણુ જોડી
પંથન જેમ પશુ પુંડળ વળગ્યું કરે નરસૈનો નાથજી નાથ તોડી

અલકત વિધે.

પદ ૨૮ મું.

નંદના નંદશું નેહ જેને નહી તેરે માનવ ખર શ્વાન તોદે
જીવજી ભાર કરવાને એ અવતરયા પ્રેતની પેરે અંસાર ડોલે
દ્રષ્ટી થકી ટળો ભોગ બળો શલ પડો તેના મુખ માથે
જેવતા જન તે તો જમ જેવા જાણવા પ્રીતી નહી જેહને કૃષ્ણ સાથે
હીરતી શ્રીકૃષ્ણ જીભથી નવ ભજે તેરે મુખે દેવરાવે તાળુ
ભણે નરસૈયો જેણે હરિને જાણ્યા નહી તેહવું કુટુંબ સદા કાળું
બળી તણે દ્વાર હરિ વીપ્ર વામન હુવા વેદની ધુન ગમ ગગન ગાજી

હંદ્રપસ્તથી બળી આબ્યો ઉતાવળો જેરે જોઈએ તે દ્રીજ દ્યોને માગી
એક પણ પુટી તણો ઠામ ભણવા કરું બોલવું તે મારે મુળ સાચું
વીપ કરે ઘણો દોભના વહાલથી ઠામ માટે ઘણો હું ન યાચું
દ્યોને દ્રીજ તમે નવનવા મંદીરો ભુમી શું મંત્રીરે ત્રણ કરમાં
દ્યોજી ભંડાર બહુ કુચીઓ સહીત વળી

માગો હસ્તી મારા રાજે ઘરમાં

હસ્તી ભંડારને હું લેઈ શું કરું દોભીયાની નથી જાત મહારી
આગે વીધાતાએ વામન નીરમી વટે રહેવું મારે પ્રહાર્યારી
ચેતજે તું બળી મુર કહે છગ પઠ્યો વીપજીએ વામન વેષધારી
અધ્યજન સમે દાન અવનીતણું પત્ર જોવું કયાં મળે મુને મુરારી
હરીતણું ચરણ ઉપર નીર નમતાં નાળમાં ભણુસુત પેઠા ચાલી
રીસ હૃદયે ધરી ઘણું ઘણું રાયજી નેત્રમાં દભની સેર બાલી
બાપડો બળીરાય પગલળે ચાંપીયો પ્રભુ પાતાળનો કરીને થાપ્યો
ભણે નરસૈઓ હુગી ભક્તઆધીન છે હંદ્ર અવીચળ અધીકાર આપ્યો

પ્રહ્મજ્ઞાન વિષે.

પદ ૩૦ મું.

જાગીને જોઈં તો જગત ત્રીસે નહીં ઉંઘમાં અટપટા ભોગયું ભ.સે
ચીત ચૈતન્ય વીલાપ તદરૂપ છે. પ્રહ્મ લટકાં કરે પ્રહ્મ પાસે
પંચ મહાભુત પરીપ્રહ્મ વીષે ઉપન્યા, અણું અણું માંહી રહ્યારે વળગી
કુલ ને કુળ તે તો વૃક્ષના જાણવા, થઈ થકી ડાળી તે નહીંરે અજગી

વેદ તો એમ વહે સતી સ્મૃતિ સાખ્ય દે કનકકુંડળ વીશે ભેદ નોયે.
ઘાટ પડ્યા પછી નામ રૂપ જુજવા, અંતે તો હેમનું હેમ હોયે.
જીવ ને શીવ તો આપ હજીયે થયા, રચી પરપંચ આલોહ કીધાં;
ભણે નરસૈઓ એ તેજ તું, તેજ તું એને સમયાથી કમ સંત સીધા.

પદ ૩૧ મું,

શરીર શોધ્યા વીના સાર નહીં સાંપડે, પંડીતા પર નહીં પ મો પોયે.
તાંદુલ મેલીને તુલને વળગી રહ્યો, ભુખ નહીં ભાગે એમ હ લે થોયે;
રસના સ્વાદમાં સર્વ કંઠાઈ મહ્યા, વળતી ગુરૂ જ્ઞાન વીજેર ગુ થે,
વાણી વીલાસમાં વીવીધ વાણી વહે, પરદરી પ્રેમને વળગે ચું થે
શબ્દ શીજે ખરે ? સકળ વિદ્યા ભણે, અધ્યાત્મા ઉચરે આવી ગોડે,
પ્રપંચ પીડમાં રહ્યો અહુંકર નવ ગયો, આથયો એમ અનંતકોડે,
શાસ્ત્ર કથા કહે રજનીમાં અ થડે, એમ અજ્ઞાનમાં ગોશ ગોડે,
ભણે નરસૈઓ જે ભેદ બાણી જુઓ. મેં તો રચી કહ્યું પદ ચોથે,

પદ ૩૨ મું.—ઈશ્વરનું ધ્યાન ધરવા વીધે.

ધ્યાન ધર ધ્યાન ધર નંદના કુવરનું જે થકી અખીલ આનંદ પામે
અષ્ટ મહા સીદ્ધી તે દ્વાર ઉભી રહે, દેહના દુસ્કૃત તે દૂર વામે.
મોરના પીછનો મુગટ મસ્તક ધરે, કુંડળ મકરાકૃત શ્રવણ લગકે;
નિલવટ તીલક તે મુલાંગ કેસર તણું, કંઠ મુક્તાશ્વજ દાર હળકે.
પીતાંબર પલવટ કઢીતરૂ ચીર છે, લલીત ત્રિભંગીવાળો વેણ વાયે;
કદમના ધુમ તળે શાધિકા રસ ભરી, હરજીને સંગ આલાપી ગાયે.
મોરલીની ધુની સુણી વનિતા વ્યાકુળ થઈ, ગોપીકા કેરાં વૃંદ આવે;
નરસૈયાને મન આનંદ અતી બધો, પુષ્પમુક્તાશ્વજ લેખ ધનવે.

પદ ૩૩ મું.

શા સુખે સુતો સંભાર ધીનાથને, હાથ તે હુનિ વિના કાણુ રહાયે;
 માત ને તાત સુત બ્રાત દોળે મળ્યા, દોહલી વેળા સૌ દૂર જાયે.
 ઉધે મસ્તક હતો ઉઘ્ર તપ આચરી, ભક્તિ કીધી લગવાન કેરી;
 અવતરી પાસ જંધાયો માયાતણો લપટી લાલચે લધે ધેરી.
 દિવસ ચોદશ ભમ્યો રાત નિદ્રા વિષે, સ્વપ્નમાં સાંભરે મોટી માયા.
 પત્રક પલવાર નહિ હુનિને ભજવાતણો જ્યાંવળી જીવ સ જોગ કાયા;
 ધન ધામે કરી મોહી નહો લોભીયા, વેદના વિસરી જરભ કેરી;
 નાથ ત્રિલોકના હર્ષને સંભારી જ્યારે ગળ્યો તો જઠરામાં ઘેરી.
 જાગરે જીવડા વાજ આપ્યો ઘણું કેટલા એક પ્રતિષેધ કીજે;
 નરસંયાના સ્વામીને ગીત્ય સંભ રતા, દેહના દુસ્કૃત દુર કીજે.

જસોદા શ્રી કૃષ્ણને જગાડે છે તે વધે.

પદ ૩૪ મું.

હિં ઉતાવળો ચાલ્યને વીઠલા, ગોવિંદ ગાયને વચ્છ ધાવે,
 જાગ્યને જાદવા જનની જસોદા વહે, કદાન કાં ઘણી તને નિદ્રાઆવે
 હંતધાવન કરો આજસ પરહરો, રજની તીમીર ગયું પહો કાટધું,
 કુરને કરમળો સેન શીરાવતો, દહીંરે દાધોદરા થાય ખાટું;
 બારણે બળીભદ્ર હલા બહાર, જોરે વહાલા તારી વાટ જીવે,
 નરસંયાના સ્વામીનું મુખડું લઠકે, માતનું મનડું અતિરે માહે.

ઇશ્વરની ભક્તિ માગવા વિષે

પદ ૩૫ મું

મારા નાથજી મને ભક્તિ દેજો રહા, દિન જાણીને સંભાળ લેજો,
ભક્તિ આપી જલા ભાવથી ભુદરા, અતે આવી અહોનીશ દેજો.
ભક્તિ કારણુ મારો દેહ દુર્ગંજ હજો, દેહ કારણુ રખે સ્નેહ જાયે,
આજ મન સાથ જડુન થ વીસરે, વળતી વહે મારી કોણુ યાયે.
કર્મ કુટા કરી આણુ ચારે ભરી, દિવસ નીસર્યો નામ આરી,
કૃષ્ણકીર્તન વિના જન્મ જાયે વૃથા, જેમ રહે જુગટે રિતિ દારી.

આત્મજ્ઞાન વિષે

પદ ૩૬ મું

જ્યાં લગી આત્મા તત્ત્વ ચેત્યો નહિ ત્યાં લગી આધના સર્વ જુડી,
મનુષ દેહ તાહરો એમ એળે ગયો, માવહાની જેમ વૃદ્ધિ જુડી.
શું થયું સ્નાન સેવા ને પૂજા થકી, શું થયું ઘેર રહી દાન દીધે,
શું થયું ધરી જટા ભસ્મ લેપન કરે, શું થયું લાલ લોચન કીધે.
શું થયું તપ ને તીર્થ કીધા થકી, શું થયું માળા ગ્રહી નામ લીધે,
શું થયું તીલક ને તુલસી ધર્યાં થકી, શું થયું ગંગાજળ પાન કીધે.
શું થયું વેદ વ્યાકરણ વાણી વહે, શું થયું રાગ ને રંગ જાણે,
શું થયું ખટ દર્શન સેવા થકી, શું થયું વર્ણના ભેદ જાણે.
એ છે પરપંચ સહુ પેટ ભરવાતણા, આત્મા સમ પરીબ્રહ્મ ન જાયો.
જાણે નરસંયો કે તત્ત્વ દર્શન વિના, રત્ન ચિંતામણી જન્મ ખોયો.

પદ ૩૭ મું

અહ્યા નામ પામ્યો પણ રામને નવ લહ્યા,

વેળગુવ પદ કેરાં જીરદ ઝાલે,

ચર વચ્ચે પુત્ર વિના જેવું પારણુ, વર વિના જેવી જન મા'લે.

વ્યાધીની વેદના વિશ્વની ના દળે ઠાલા ગગનમાં મેઘ ગાળે;

હરીને જાણ્યા વીના હરી કેરો જન થયો વાતકરબાથી ભુખ ન ભાગે

તું એમ જાણુજે હરિજન હું થયો વિણુપદ માઈ થયો ભકત ભવમાં

કરણી તો કાગની હોડ કરે હંચની, હંસને તો હંચી કહાડે ભવમાં-

પંડમાં પ્રભુ પણ પ્રગટ પેળે નહીં ફાગટ બ્રહ્મમાં દુર ભાગે,

અગણિત બ્રહ્મનું ગણિત લેખું કરે, દુષ્ટ ભાવે કરી માળ ઝાલે.

જો નિવાકારમાં જેહનું મન ગળે, મિત્ર સંસારની બ્રાંતી ભાગે,

હાસ નરસમયો તેને ચરણે નમે, જ્ઞાન વિજ્ઞાનની જયોત જાળે.

હારમાળાના પ્રભાતીયાં

પદ ૩૮ મું

તું શાનો ઠંકાર હું શાને સેવક, મારા કરમના લેખ ભુંસ્યા ન જાળ્યે

માંડલીક હારને પેરેપેરે પરભવે, છળીલાણુ હવે કેમ થાળ્યો.

મુને કેા કંઈ લંપટી કેા કંઈ લોભીયો, કેા કંઈ તાલ દુટયોરે ખોટો

સાર કર શ્રીહરી દીન જાણી કરી હાર આપે તો કહું નાથ મોટો;

વેવાઈએ મુજને અતિશે વગોવીયો, હણ્યોદક મુકી ઉપહાસ્ય કીધું

દ્વાદશ મેઘ ત્યાં મોહ્યા શ્રીહરી, આપના હાસને માન દીધું

જહરે મુજને મહાદેવે કીરપા કરી, ત્યારે મેં લદ્દમીનાથ ગાયો.

આમેરા વેળા તો લાજ જતી હતી, ગરૂક મેકીને તું ચરણુ ધાયો.

તારે બેઉ પાસે મુંઢરી બાંધ્ય કંઠે ધરી કેશવ કીરતન એમ થાએ,
અભુલીયાં લોક તે અસત્ય વાણી વહે પુણ્યવંત લોક તે પ્રેમિ ગાયે
હિરની દોરીએ હાથ ગુંથાય છે વાણું વાશે તે; ગિજ દાસ મરશે
દયા કરીને હરી હાર આલે મને, સામળા સહાય તે કુણ કરશે
સોઈમાં મુને સર્વ સારો કહે, પુત્રીનું મોસાળું સારું કીધું,
નાગરી નાતમાં ઈંદુ અડાવીયું, નરસમયને અભેદાન હીધું.

૫૬ ૩૯ મું

લોગળ લાગયે રાય હામોદરા, ઉઠ જહુનાથ દેવાધી દેવા;
રાય મંડળીક મદ ભર્યો એમ સ્પેચરે,

નરસમય, નાગરની સાચી સેવા
લક્ષ્મી પાળક દયાળા હામોદરા, દાસ નરસમયને ગમણે રામો;
પતિત છે મુજને પુરણ તાહરી, નાગર સથે હરિ નેહ હામો.
નિશદિન નરહરિ નામ રૂઢિઓ વસો,

પતિત પાવન તારું બરદ કહાવો;
જળ થકી તમે ગજ મુકાવીયો, તેમ નરસમય નાગરને મુકાવો.

૫૬ ૪૦ મું

શ્રીકૃષ્ણ કૃપાનીધી કેસવા શ્રીદત્તિ, હું અનાથ તું નાથ કહીયે,
મંડલિક હારને પેરપેરે પરભાવે; કળીલા વીના શર્ણુ કેને જઈએ.
સંસાર પરહરિ નામ તારું જપું. તો પ્રભુ માં પેરપેરે પીડે;
અંતરગત અર્પીલોકન સામળા, તુજ વીના રૂઢિઓ શું કોણ ભીડે
મહાર મનમાં હરખ પુરણ છે, તો મહારું દુઃખ પ્રભુએ ન જાણે,
ભણે નરસમયે! પુરણ પતિત માહરે મંડલીક મુજને મારે વાણે.

૫૬ ૪૧ સું

મારે કરી શ્રીહરિ દિન જાણી કરી, સન્મુખ થઇને તું જોને આજ;
 મમો નાગર જાહેર હટ કરી બોલશું નહીં રાખું ત્રાકમાં તોરિ લાજ
 મોકુળ મહીં તું ગાળો ખાતો કરે, નવનીત આહીરના લેતો ચોરી
 હટ ચોરસુ સુખ નથી બોલતો, અમો લાજ રાખુંજ તોરી.
 મલ્યા બહુ પેરે ગોપીને લાડ લઠાવીયા, અન્ન આહીરના લેતો ચાખી
 રટવાપણે રંગ લોખ લીલા કરે તે નાગર નરસઇઓ રહ્યો છે સાખી

૫૬ ૪૨ સું

મારગટે શું મોહી રહ્યો શામળા, હાર આપે તો તારિ ખ્યાત વાધે
 નાગર તાહરું નામ ગાતો હતો, ત્રીકમ તુંને કોઇ નહી આરાધે
 મરવ જાતીવણા લોક ટોળે મળ્યા, જેની સહાય કરશે તેની થાશે
 મૃત્યુના લાયે નરસઇઓ બીતો નથી, તાહરો જશ જગદીશ જાશે.
 રજની સહુ વહી મઇ લાજ રાખી નહી, જોત ઝાંખી થઇ જાય દીવા,
 કશવા કંઠથી માળા અળગી કરા, પ્રેમે આરોપો નરસઇને ગ્રીવા.

૫૬ ૪૩ સું

હારને કાજે શું હડ કરે શામળા જાચવાને તોરિ પાસ આવ્યો,
 રાધીકા સંગ તું જાત જોઠો કરે, શું વર્ષકુંઠથી તુરે લાવ્યો.
 તારું નામ વિશ્વંભર ધર્યું તે વરાંશંએ નંદના છોકરા તું જાશ પીતો
 જોહતો કામળી હાથમાં લાકડી, ગાવડી ચારતો વન રહેતો
 મારે માતતું તાતતું જાનતુ બુદરાં, તુજ વિના દુઃખ તે કોને કહીયે
 લણેનરસઇઓ તારા શુભ ગાઇ જવાયે, એકલા ભુતળમાં કેમ રહિયે

પદ ૪૪ મું

હારને કાળે શું વિલાંબ કરવો ઘણો ન હોય કૈસ્તુભ વિદરૂમ માળા
 ઉજળાં પુષ્પ ને સુત્રને તાંતણો, તેણે શું માંહી રહ્યો નંદલાલા
 ઉચને મુકીને નીચને અનુસર્યો, જોઈ નહીં જાદવા જાત દાસી
 રાજની દીકરી રૂક્માણી પરહરી, કુખજાને મંદીર થયો નીવાસી
 રજની અલપ રહી લાજ તારી ગઈ, જોત જાંખી થઈ જાય દીવા
 કેસવા કંઠથી માળા અળગી કરો, પ્રેમ આપો નરસહને થીવા.

પદ ૪૫ મું

આદ્યને હાર શુતનંદ વસુદેવના આદ્યને અદ્યાપી તારે લાજ થોડી
 કંસના લય થકી નાશી ગોકુળ ગયો, રહ્યો આહીર શું પ્રીત જોડી
 તારો ગરજમાટે માખાપ તેં બે કર્યા, મુરને અસુર મુની સર્વ જોતાં
 કંસનો વધ કર્યો કારજ તારો સર્યો, માખાપ મેહેદ્યા તેં વીરજ રોતા
 ભકિત કરતાં તું આહિરનો નવ થયે, તો હાર મુને કેમ આપે
 લણે નરસહજો રજનીરે થોડી રહી, અલ્યા તમકર મુને શું સંતાપે

પદ ૪૬ મું

ઉઠને શામળા મુકી મનના આંખળા, બોલ્ય નહિયું જ અભિમાન માટે
 આલને હાર કાં પ્રગટ હવડાં કરે, તે કામ કીધું બંશોગટ ઘાટે.
 અણુગરી નાર તેં ભોગવી ભુજરા, પરણતાં ગૃથ શું બેસે તારે,
 હારને વાર થઈ ભાર ભાગી ગયો, શું કહ્યું નાથજી વારે વારે.
 કળીબુગ માંહી પ્રતિત ગઈ લાગેણી, વેણુવની વારે કાણુ થાશે
 લણે નરસહજો હું આજ હુળવો પડ્યો, તાકરા ગુણુ હવે કાણુ ગાશે

પદ ૪૭ સુ

તને રોકી રહી રાધિકા રંગજામ્યે ઘણો, રશિયા રજની રહી થોડી
 નંદના નંદ શાને આજસ કરે. નાગરા સાથે તો પ્રીત તોડી.
 દેવને પાળીને કામ પર જાળીને હસપદ પામ્યો. ઊભીયા સ્વામિ,
 શામળા તુજને લોક લંપટ કહે, થયો વ્યભીચારી કાનુડો કામી.
 હઠ કરે તેમ શું હઠ કરે શામળા, તુટશે સ્નેહ ત્રીકમ તાણે,
 બાણે નરસૈયો. જો જામની વહી મધ, મંડળીક મારશે મુજને વાણે.

પદ ૪૮ સુ

ઉઠરે અટપટા નથી બોલતો અટપટા, લંપટ લાજ તારીજ બાણે,
 વૃજપતિ રંગમાં કેમ ઘટા કરે, તુજ વિના વારે તે કુણુ ધાણે.
 લકલવત્સલ કદાવે તે ફોગટ ગયું, લાજ સેવકની તુજ હાથે,
 ઉઠ તું ચરવડી શું બેઠો હરણડી, વાત ધારો પડી તુજ માથે.
 જીવ મારો જગમગે અંગ માફ ડગમગે, ડગમગે નેત્ર જોવાને રૂપ,
 નરસૈયો લગમગે લોક સહ જગમગે, કોપીયો મંડળીક દુષ્ટ ભુપ.

પદ ૪૯ સુ

નવ મેલ શામળા આંવઠાશા આંબળા મામલા ઘણાં મલમાં કેમરાખે
 કેટી બ્રહ્માંડપતી ગાઝું શું કહું કથી, વાલા વાસારી મન કેમ નાંખે.
 ગજને ઉગારીયે થાહ ને મારીયો રાવણુ લંકા ભુપ,
 રંક હું હારીયો ફોણુ તુ તારીયો, નારીઓ મોહી રહું નીજ રૂપ,
 મુકરે મરકટા જોઈ તારી છટા, અટકે અંગ મુકાશે વાલા,
 નરસૈયા વિનવે પિછવે શામળા, તઠારરે ન થઈએ નંદલાલા.

પદ ૫૦ સુ

ખરેખર કાનુકા તારું મન ચોદય લમી, જાણે નાગર કંઈ દાન આપે,
અદયા નામ લક્ષ્મીવરા કરો લાલચ ખરા, રંકને શું તું સંતાપે.
તાંદુલ લધ રીધ (પપ્રને મોકલી, ભુવન કીધું વૈકુઠ સરખું.
મારે તો જ્ઞાન તું જ્ઞાન તું બુદ્ધરા, નિત્યપ્રત્યે તારા અર્થ નીરખું.
મન મોટું કરો દાર કંઠે ધરો, હરખીને વહેલા મંડપ આવો,
જાણે નરસેયો જગનીરે થેડી રહી, દુષ્ટ બંધન થકી મુજને મુકાવો.

પદ ૫૧ સુ

સદા તું દયાળ હું દિન દામોદરા, હું દીનાનથ જોને વીચારી
ચરણને શરણ આપ્યો કૃપાનાથ હું, કરો સંભાળ ગોપાળ મરી
દેવના દેવ સુણ દેવટી જાળકા, વૈધપાલક એવું ખીરક તારે
કેવું જાણી છટે તેમ કરો ગ્રાંઠમા, અવર કા અધીપતી નહિ મારે
જો મારા કર્મને લાલ વિષ બુદ્ધરા, તો પ્રતીતપાવન તારું નામ જશે
છાહતાં તો નથી છુટવું સમજા, છાંડતા તો હપકાસ થાશે
દુષ્ટ ભાવે થકી તેં હણી પુતના, જમદુતના પથથી તેં નીવારી
મામાકી નાર કીરતન કરી હધરી, તું વિના શરણ કુળે કરે મોરારી
તારા નામથી દ્રુપદીના અમર પુરોયાં, દ્રુપદ પામ્યો અચળ આગે
તેમ તારા નામનો નરસહયો જય કરે, રાખ્ય ચરણે તુંને લજ લાગે

પદ ૫૨ સુ

દેવા ભટતનો ઈશતું વિપણ રહાવે સદા, કાંગવાનું દાન તુને કેમ લાવે
વીપ્ર સુદામાને નવનીધી આપી તેં, માહારી આગળ કેમ નાવે.
હવડાં દ્રુપણ થયો જાણતો સે નથી, સદા સેવક જન પ્રતીરે પાળ,
નાશીને પુણે જઈ ઈલે શું શ્રીહરી, કાલયવનનો આણ્યો કાળ.

શીશુપાળ જરાસંઘ કંસ નરકાસુર, તેહ તણાં જાળ માન મોઢયા,
પુતના અગાસુર કેશી બકાસુર, વૈર ભાવે તેના બંધ છોડયા.
ભક્તભાવે જોણે તુજને ઉપાસીયો, ગર્ભવાસ તે ન આવેરે વળતો.
જાણે નરસંઘયો હું ભાવશી વર્ણવું, રખે ત્રીકમ મુને રાખે ઢળતો.

૫૬ ૫૩ મુ

કેટલાએક મળી વાત જોવી કરે, દુષ્ટ ભાલે મુખ વચન વાણી,
ક્રમ ન મોહન કાંઈ એક એકને, મંત્ર ભણે જોણે આણ્યું પાણી.
મંત્ર જંત્રની વાત નહી જાણું, દેવળ કૃષ્ણ મેં રૂઢીએ ભાખ્યો,
પ્રહલાદ કારણ રથાંસમાં પ્રગટયા, બાળક ધ્રુવને અવીચળ રાખ્યો.
ચાર પહારથ સુદામાને આપીયાં, તીમર ફોડી ત્રીલેચન કીધો,
અમરીશ રાજા ઉગાર્યો આપથી, અક ધરીને હરી ચરણ લીધો.
જોઈએ મન વિચાર જોવો કરી, મામેરાની ટીપ આપી માંડી,
ત્રણસહસ્ર સાહસ ત્રણસહસ્ર કાપઠા, ત્રણસહસ્ર ચુંદડી ચીર સાડી.
ત્રણસહસ્ર જોળી કસબ કીનખાખની, રંગ જુદો ને શોભિત તાબ
સાળુ આણ્યા બેઉ ખટ સહસ્ર મળી, નહી તુકયાન કંઈ શાબ.
તેણે સમયે વેવાક્યે જોવું કહ્યું, તમ પુત્રીની સહુએ ઠડ માંડી,
સહસ્ર બે ચાર રૂપીઆ લે ઉછીના, નહીતર રાતમાં બચ છાંડી.
દીકરીનું લે તે તો ફેબી પાપે પડે, દોશે હળાહળ ફોણુ ખાયે,
લક્ષ્મીનો નાથ હળી મારી રાખશે, મામેર કયાં વીના નહીર જાયે
તે વેળા નાથજી લક્ષ્મીજી લેખને, પ્રીતે પ્રભુજી મહારી હાજ રાખી
નરસૈયો વીનવે હાર આપો હરી, હાસના દુઃખ રહો છે કેમ સાંખી.

પદ ૫૪ મું

કેણુ આગળ જઈ વિનવું વિઠલા, શ્રીપતી લાજ રાખેને મહારી,
દુપતિ લાજ કારણુ આવ્યા હરિ, દુઃખ પામી નહી દાસી તારી.
પ્રગટ થાઓ પ્રભુ ભૂજા ભુદરા, નર સૌના નાથ એવું જરદ કહાવે.
સેવકનું સંકટ ટાળીએ ત્રીકમા, તો તમે કાનજી બહારે લાવે.
લોક દેખે સહુ દુઃખ દે છે બહુ, મંઠળીક મદ બર્યો મુંઠ પાપી.
નરસૈયાના સ્વામી જેમ ભરે તેમ કરે લાજ રાખી નાંખે બંધ કાપી

પદ ૫૫ મું.

શ્રવણ મુને થયો શામળા શ્રીહરિ લક્ષ્મીનાથ શું આવી નિદ્રાઆવી
ખિરદ મોટું ધર્યું પતિતપાવન તણું સરણ આવે તેની બાંધ સાવી
હુદના કદથી રાખ્ય રમાપતિ, તમ વિના માદરે અવર સ્વામી
હુલ્લન લોકને આનંદ બહુ, અવર દેને કહું શીથ નામી
પુલની માળ તે અધિક તુજને વધી વીસર્યો ન થ હું મન તારે
નરસૈયાના સ્વામી વિલંબ ન કીજ્યે હાર આરોપીએ કંઠ મહારે

પદ ૫૬ મું.

હયા આણ્ય દામોદર દાસની, તુરે મારે ધણી વીશ્વ બણે,
પ્રગટ થયું નામ ને તું ચક્રી સંચર્યા, વીઠલા વીનવી મન નાણે.
મારે મંત્ર તું જંત્ર તું ધ્યાન ધરણીધરા,

મીત્ર મોહન વીના નહીરે બીજે,
હાર આપ્યા વીના લાજ કહો કેમ રહે, દીન દેખી પ્રભુ શેષ રીઝે.
સાર કીધા વીના નેટ નથી છુટવું જો તારા ચરણની આશ આપી,
નરસૈયાના સ્વામી મન માગી કહું, દેહ દામોદરા તુજને સોંપી.

૫૬ ૫૭ મું

પરણીને પારકે હાથ શું ભળાવ્યા, લાજ નાવેરે કંથ કેમ તુજને,
કેાટી અખજ અપરાધ ક્ષમા કરી મહેર કરી પાસ રાખેા મુજને,
દાસ ને દાસીના દુખડા કાપવા ધાધને જાઓ છો એક જાસે,
આજ અલખેલડા અરજ સુણુતાનથી, છુટકેા નથી છળીલાજ નાસે
જેવી તેવી દાસીની લાજતો નાથને, પ્રીતમજ કેમ પ્રીત તોડી,
પ્રાણ જાશે તોય અવરને નહીભળું, હઠીલા ના કહુંછું બે હાથ જોડી
સોલસહસ્ર એકસો આઠ સ્ત્રી તાહરે તેમાં એક અધીક હું દાસીતારી
નરસંધ્યાના સ્વામી શું કહું તુજને, હાર આપી બહાર કરને મારી.

૫૬ ૫૮ મું

નંદના નંદન વાર લાગે ઘણી, દુરીજન લોકને શું હસાવે,
કેાટી બ્રહ્માંડમાં ન્યુન નહિ તાહરે, લક્ષ્મીવર તું લાજ કેમ આવે.
ચેરેપેરે પરણવું માત માગી કદા કઠણ કયાં થઈ રહે કૃષ્ણ કાર્ગી
કપટ ભાવે ભજયો તુજને હરી, સાર સાંભળ કર જગત સ્વામી.
કોણ વેળા થઈ હાર આપે નહી, સાંભળ સામળા વાત મારી,
નરસંધ્યાના સ્વામી દુખ નથી મહારે, મારતાં લાજ જાશેજ તારી.

૫૬ ૫૯ મું

પ્રથમ પ્રીતમાંઠી હવે શું રહ્યો સામળા, ન્યુન તારે હરી શી છે આજે
કંઠમાં કુસુમની માળ તું બ્રહ્મી રહ્યો, તે કહેા કૃષ્ણજી શાને કાળે
સાચી ભક્તિ કરું લોક જુઠો કહે, કેમ તણ કાનજી નારી જાઓ
નાથજી તું વડો મંડળીક મહ અઠયો, વારે વિશ્વ પર વેલા થાઓ
મીલ્ય માયા હવે પુષ્પના હારની, વાર લાગે અતી વિશ્વનાથ
નરસંધ્યાના સ્વામી આશ તારી ઘણી, મુકશેા નહી હરી ગ્રહયો હાથ

પદ ૬૦ મું

હાર મધુસુદના આજ વહાલો થયો, રાખી રૂટેમાં થયોરે સાંસો,
 હાર માંહે હીરા હશે શામળા, લોભી લક્ષ્મીવરા વીમાસો.
 મંડળીક ઉપર કૃપા કીધી ઘણી, દાસ પરથી કયા તે ઉતારી,
 સંકટનો સાથી વહી તુજવણા શામળા દીનાનાથ મુકોને વીમારી.
 ભક્તવત્સલ કોણુ બીરદ છે તાહરું, વળગી રહ્યો તેની આશે,
 પતિતપાવન હરી નામ છે તાહરું, બીપત પડે હવે શું વીમાશે.
 વાંક નહી વીઠલતણે તો રતી, પીડા પડું હું દાસ પાપે,
 લણે નરસમયો અને મંડળીક મારશે,

જીવતો રહું જો હરી હાર આપે.

પદ ૬૧ મું

હાર હંયાના ઘણેણુરે રાખી રહ્યો, કૃપણ થયોરે કૃષ્ણ કાળા,
 થોડીક વારતો પડ્યો પ્રભુ તાહરો, રૂઢુ ગમે તે કરો નંદલાલા.
 તારા બળતાણુ હીમત માહરે, તું રે આપીશ તે મારે લેવો,
 તારા મનમાં વાત કેવી હશે, દાસનો દાસ છું જેવો તેવો.
 મરણથી માધવજી હું તો ડરતો નથી, નેટ નિવારણ આ દેહ પાશે
 હાર આજ્યા વીના મંડળીક મારશે, કે અપજશ તારે શીર ચડશે.
 કેટલી વેળા થઈ કરગરું કૃષ્ણજી, શું કહું શામળા વારે વારે,
 નરસયાના સ્વામી ઉતાવળા, તુજ વીના ભક્તને કેણુ ઉગારે.

પદ ૬૨ મું.

હું જાન્યક તું દાતાર દામોદરા મહારે મન બીરદ સાચું
 આપે ન આપે તોય તું ધણી ત્રીકમા, તુજ વીના બીજો કોને ન જાન્ય

ભક્ત સુદામાની સાર કરી સામળા, નવનિધી આપી ત્રુઠ્યા મોરારી
ચતુરભુજ તે ચંદ્રદાસ ઊગાર્યો કિર્તી ગાય છે જગત સારી
શુર બાળક જેમ સદનથી લાવીયા, અર્જુન પ્રતિજ્ઞા વાચા પાળી
પ્રાદ્યુના દસ પુત્ર રહ્યા હતા, વધકુંડનાથ તું લાવ્યો વાળી
એના ઘણા વળી ખીરદ છે તાહરા, માહરં દુખ હરી મહું તુજને
હાર નહિ આપો માંડળીક મારશે. નરસમયો કહે હરી રાખ્ય મુજને

૫૬ ૬૩ મું-રામગ્રી, મહહારમાં ચાલે.

વાર થઈ વંઠકા વેંગે વરે ચઢા, નાગરી નાતમાં હાંસી થાએ
ભક્ત ઉદ્ધરીઆ અનેક આગે હરી, તમ વીના કાનજી કેને કહેવાએ
દ્રોપદી કાજ વેંગે ધમ્મી આવીઆ પુરીઆ ચીર અનેક ભાતે
રખિયે લાજ કરે કાજ હરિ અમ તારું વીલમ ન કીજે એજ વાતે
જાગ્ય તું જહુપતી સદાય શ્રવણે સુણી પ્રગટ થઈ માન હીધું,
છાબ છાયલ ને ચીર બહું નવનવા આપી કાજ સીધું.
જય હરિ જય હરિ હાર આપો મુને કે લજ રહે જગમાં સાચી,
નરસમયો નમી કહે વાલા તુજને જન્મે! ના તારી ભક્તિ સાચી.

૫૬ ૬૪ મું.

જીરે ચોદશ જોઈ તારી વાટડી મારો નાથ ન આવે,
માંડળીક ખડગ કહાડી રહ્યો મુને કાણ મુકાવે. ચોદશ જોઈ
હઠીલાજ હઠ મુકીએ હાર આપી મુજને,
માર્યા પછી મારા નાથજી લાજ લાગશે તુજને. ચોદશ જોઈ
જીરે અજ કારણ ગરૂડ છાંડીઓ અણું એર ઉભણ.
નરસમયોને હાર આપતાં આવડું શુરે રીસાણા. ચોદશ જોઈ

જીરે વામન રૂપે બળી છળ્યો ધરા ત્રણ પદ કીધી,
 ઇંદ્રનું ઇંદ્રાસન રાખ્યું સીધી બળનેરે દીધી. ચોદશ જોડો
 જીરે મોસાણું કીધું ભણું ગ્રંથ ગાંઠે નહોતો,
 હૃદયીજી લેઈ પધારીઆ લેઈ કીધો સમા તો. ચોદશ જોડો
 રામાણું રંગે રમો પ્રભુ મુને વોસારિ,
 છબિલાજી તમ કનેથી હાર આપો ઉતારી. ચોદશ જોડો
 નરસઈયો વીનંતી વીનવે રાય દામોદર સુભણ,
 તમે હઠે નથી બોલતા મંઠળીક અબાણ. ચોદશ જોડો

પદ ૬૫ મું—રાગ દેશી ફેર પ્રભાત.

મહા હઠીલો મુખથી ન બોલે જુઠડો છે જહુનાથરે,
 ધુતારો ધરણીધર જાણ્યો અટક્યો ન મુકે વાતરે.
 ગોકુળમાં તું થયો ગોવાળો નવનીત ફેરો ચોરરે.
 ભલી ભગત સવરીના એણે જુઠા પીરસ્યાં ભોરરે.
 પરાધન થઈ પેટજ ભરતો લેતો શુઝરીના દાનરે
 નરસઈયા નાથે હારને કાજે આવડું શું અભીમાનરે

પદ ૬૬ મું.

મહા હઠીલો મુખથી ન બોલે શામળો મહા કુખતરે.
 ધુતારો ધરણીધર જાણ્યો આહીર જાત તર જાતરે.
 ચંચળ લંપટ ચાડી ખાતો સઘળો કરતો સોરરે;
 ગોકુળમાં ગીરધારી રહેતો નવનિત ફેરો ચોરરે.
 તું શુઝર ધનાઈને ઘેર જાતો, ત્યાં તું ટહાડો હુંબરો ખાતો;
 ધનાઈગાંવતી ઘાડો તાણી ત્યાં હું મેલાવતો સારંગપાણી.

તે વેળા સંભારે વહાલા દયા મનમાં આણેરે,
 મહારાજ મોંઘા ન થઈએ મને પોતાનો કરી જણેરે.
 મારે રૂઠે તારું રૂઠું, મહારે ભુંડે તારું ભુંડુંરે,
 મારી પત્ય જાતાં પત્ય જાશે તારી ગોકુળમાં કેમ રહેવાશેરે,
 લોકો સહુ વરવા બોલે છે, ઠાંક મારાં કે ઉઘાડું તારારે.
 નગર જરહક બોલા કહીએ, તે તમો નવ આણો હૃદયેરે
 બ્રહ્માણ્ય સુતાએ પકડી રાખ્યા તુજવણ્ય કુણ કરે સહાયરે;
 નરસંધ્યાને હાર નહી આપે ત્યારે તે વિના જસ કુણ આવરે

પદ ૬૭ સું—રાગ મેવાડો.

નરસંધ મેહિતો પોતાની પુત્રી કુંવરખાંધને કહે છે :
 સાસરે પધારો મહારી કુંવરિરે વીવા રીત વેદનારે વીસાર;
 પીયર તમારું પુત્રી હુંકરુંરે. છે શ્રી ગોકુળમાં પરીવાર.
 હરીગુણ ગાતાંરે ગડપણ ગાળજેરે, સતસંગ કરજે વળી સુવીચાર
 રૂદન ન કરશેરે રૂઢીયા કાટતેરે, નથી કોઈ આંસુનું લોનાર.
 મારે તો નીરધન ચેટ તું પડીરે, કાંઈ ન પામી તું તો મુખ;
 નીઠાર છે નાત નાગર તણીરે, ઠામ ઠામ દીધા છે બહુ દુઃખ
 એમ ન કીજે મારા તાતજીરે, રાખો શ્રી નાથજી શું નેહ;
 સાર ઘણી કીધીરે એણે શામળેરે તે આજ કેમ છબીલાજી દે છેહ.
 જોણેને મામેરુંરે હરીયે પહેલાં કર્યું રાખી દુષ્ટ સજામાં વળી લાજ;
 હુંકીને શીકારીરે હરિએ હેતશુંરે, તે હાર આપશે શ્રી મહારાજ.
 સાસરીયે જાંધનેરે હવે હું શું કરુંરે, જ્યાં રૂઢીયા સારંગપાણ
 તથાને જ્યારે મંડલીક મારશેરે, ત્યારે અમે તજશું અમારાંરે પ્રાણ

પદ ૬૮ મું માનખાઈ કહે છે.

આધાર તે હુતો હરી મુને ત હરોરે, અમો અખળા દુર્મળ નાર;
પ્રીતલક્ષી તે હુતી પેલા ભવતણીરે, તે ત્રીકમળ મેલી કેમ વિચાર.
પટકુલ પ્રમદાનારે પ્રીતે પુરોચારે, શાખી દુષ્ટ મલામાં વળી લાજ,
હીન જાણીનેરે અમને કૃપા કરોરે, મહેતાજીને મુકાવો મહારાજ.
અદ્યને થકીરે ગજ મુકાવીયોરે, વારે તમે ધાયા અડવાણે ચર્ણ;
દાસના દોહલા તમે સહી નવ શકોરે, શું સુતા છે અશરણ શર્ણ.
સોરઠને સવળું હરણ્યે હસાવીયુરે, હારમે ઘણી લાગી વાર;
હળવાંને પડ્યારે સહુ હરખે ભર્યોરે, વાર્યા નહી કીધું નંદકુમારે.
ગુણલા સાંભળીનેરે પ્રભુ સહી નવ શકોરે, એકત્ર શો કરશેરે વીલ ।
હીન જાણીને અમને દયા કરોરે, પુરો અમ અખળા ફેરીરે આશ.
વાનંતી અમારી સ્વામી તમે સાંભળોરે છોજી તમે ભક્તવત્સલ ભગવન
કર જોડીનેરે કરે છે વિનંતીરે, માનખાઈ માંગે છે રે માન.

પદ ૬૯ મું રતનખાઈ કહે છે.

દામોદર હીનનેરે દર્શન દિજીએજી, વાલા તારો મહેતાજીરે દુર્લભાય
જનમે જનમંતારે દાસ તમારોરે, શામળયાજી કીધી છે સહાય.
નરસઈયાને મંડળીક મારશેરે, તમે પડોડયા રાધાજીને હેર;
જોખીયોની સાથેરે પ્રભુજી રંગે રમોને, સ્વામી તમ સેવકની શી પેર
પ્રીતલક્ષીના બાંધ્યારે પ્રભુજી પધારજોરે, વાલોજી સમીયા રાસવીલસ
મોજશની માળારે લેતા આવજોરે, પુરો અમ અખળા ફેરી આશ.
પ્રદ્યાંડ તો ભટકીરે અમોભુલા પડ્યારે, પામ્યા શ્રીગોકુળમાં તો ઠામ
નરસઈયા સાથે લઇ રહ્યા રૂઝાણુંરે, તેમાં નહી સરે શામળયજી કામ

ચુંદાને વનમાં રે લાડ લડાવીયારે, તેવી પ્રભુ પુરો અમારી આશા,
વીંઠકજી વીનંતી રૂશે નહી સાંભળોરે, અમે છીએ તમારા દાસ.
દીન જાણીને અમને દયા કરોરે, નરસમયો મુકે છેરે માન,
એ છે વીનતીરે રતનખાઈનીરે, સામળીયાને કરે છેરે સાન.

પદ ૭૦ મુ-કાનખાઈ કહે છે

શામળીયા સ્નેહીરે અમઘેર આવજોરે, કહું મારા મનડા ફેરીરે વાત
મોગરાની માજારે લટકતી લાવજોરે, રસીલા વીતી ગઈ બધી રાત
હોઠતો કૃષ્ણજીરે કામનીના પુરખાર, આવોજી મલા મધ્ય મહારાજ
મહેતાજીને મંડળીક મારશેર, લક્ષ્મીવર જશે તમારી લાજ.
હાર ન આપ્યો અતી દુખવા પડ્યારે, તે તમને કેમ મમે છે નાથ,
વીનંતી કરીને કાન તમને કહુંરે, બુદ્ધતાનો આવી જાહો હાથ.
પ્રીતલડી બંધણીરે પ્રભુ તમથી ઘણીરે, અમે ખીજકોની કરીએઆથ
વેળા તો વીતીછેરે જુવો જાદવારે, આશા નથી છઠો શ્રી અવીનાશ.
વીલંબ કરવાથીરે વાત વણુશી જશેર, પ્રીતવજી પધારોને આવાર
કાનખાઈ કહે છે રે મોહનજી માનીયેરે, હરી માન મોધારા આધાર

પદ ૭૧ મુ પાનખાઈ કહે છે.

મારા જહુપતિ જાદવારે, વીનતી હુણેને વીશ્વાધાર,
શરણ તમારે છું હું શામજારે, તોયે વાત કેમ કરો છો વાર.
સલા સહુ દેખતારે હાર આંખીયેરે, બીરદ વાળોને ચોતાનું ચામ,
સહાય સેવકની કોઠે કીજીએર મહેતાજીની મનની પુરો હામ.
જોકુળમાં ગીરધારીરે રક્ષાકરી ગાયનીરે, જોખીયોને ઘણાલડાવ્યાલાડ
તેમ મહેતાજીની આશ પુરીએરે, અમળા માનું તમારો પાડ

જગમાં જનમીનેરે અમે ભુલાકર્થારે, નીચ ભક્તિ કરીને પામ્યાડામ
 પ્રાંદ્ય ગ્રહાનીરે લાજ બધી નાથનેરે, પ્રીત કરી તમે શું સુંદરશ્યામ
 તમારે જગતમાંરે ભકતો અનેકછેરે, અમારે તો એક તમે ભગવાન
 પાનખાઇ કહેછેરે પ્રભુજી પધારીયેરે, બાલા હાર આપીને રાખો માન

૫૬ ૭૨ સુ

સુરસેનાની વીનંતી જાણીરે, આસનેથી ઉઠ્યા સારંગપાણીરે,
 જળહુળતા બ્રહ્મ આવેરે, સખી દરબ ધરીને વધાવેરે.
 સઘળી બાઈને બીડી આપીરે, રિશ જળ્યા તે સઘળા પાપીરે,
 નવ જાણે નરસહજો વીચારે, આળ્યા મંડપમાં દેવ મોરારીરે.
 મુખે બોલ્યા શ્રી જુગદીશરે, નામ સર્વ સખીને શીશરે;
 તમારી સ્તુતિ સહી નવ જાયરે, એમ બોલ્યા તે જાદવ રાયરે.
 સર્વ સખીને દીધું આલીંગનરે, દીન વચન બોલ્યા જગજીવનરે;
 સર્વ સખીને સમરખ્યા હારરે, નયણે વહે છે જળની ધારરે.
 તમે શાને કરો વીલાપરે, હાર આપું આપોઆપરે;
 તમે વેચો તો વેચાઉંરે, કાચે તાંતણે બાંધ્યો આવુંરે.
 બ્રહ્માદિકને વશ ન થાઉંરે, વેદ વીધા હોએ ત્યાં ન જાણુંરે,
 એવું બોલ્યા શ્રી જુગદીશ, નામી સર્વ સખીને શીશરે.
 જેમ મંત્ર ઘણો અભીમાનરે, ત્યાંથી દુર સદા ભગવાનરે;
 હું તો સત્ય વચનજ બાણુરે, હું તો લજ્જા સેવકની રાણુરે.
 તમે જેરે માગો તે આપુંરે, તમ વચન કદી ન હિંચાણુરે.
 તમને કહું વીસ્તારી વાતરે, મહેતાજીની વધારું ખ્યાતરે;
 માટે કહોને કેદારો ગાયરે, તે વીના નહી હાર અપાયરે;

હું તો જઈ મેસું આસનરે, સત્ય માનજો મુજ વચનરે.
તમે પ્રાણ થકી છો ન્યારારે, ક્ષણ ન જોઈ મુકું ન્યારારે.
એમ બોલ્યા દામોદર રાયરે, સહુ સખીઓને હરખ ન માયરે.

પદ ૭૩ મું-રાગ આશાવરી.

સખીઓ જ્યારે હરખજ પામી, ત્યારે રીઝીયા સારંગપાણીરે;
હરી હરી વચન શ્રીમુખ બોલ્યા, ધન્ય ધન્ય છે વધંજીવ વાણીરે.
કુંવરબાઈ કહે કરજોડી, સાંભળો મારા તાતજી;
દામોદર રાયને ઘણો વહાલો છે કેદારો સાક્ષાતજી,
ગીરીવરધારી ને કુંજબીહારી, તે સાથે છે હોડજી,
દામોદર શુ પ્રીત ખંધાણી, છે રાગ કેદારાની જોડજી,
મહેતાજી મન સ્થીર કરી રાખો, નહીં મુકે નાથ તમારોજી,
દામોદરાયને ઘણો વહાલો છે, તે ગાયોને રામ કેદારોજી.
મહેતાજી કહે પુત્રી માહરી, દેવાળીયા કહેવાય તેહજી,
સાઠ રૂપઈએ ઘરેણે મુક્યો છે, માટે કેનો કેદારો ગાઈએ,
ધરણીધર મહેતાજીને મંદીર ખત લખીને આપ્યુંજી;
તે રૂપઈયા આપ્યા વીના, જો ગાઉ તો જીભ કાપુંજી.
અટક સાંભળી મહેતાજીની, સમરથ સારંગપાણીજી;
કેદારો મુકાવા ચાલ્યા; પ્રીત પુરવની જાણીજી.

પદ ૭૪ મું રાગ કેદારો.

કેદારો મુકાવાને ચાલ્યા, ભકતવત્સલ ભગવાન સ્વરૂપ;
ધરણીધર મહેતાજીને મંદીર, લઈ ચાલ્યા મહેતાજીનું સ્વરૂપ;

ધન આપી ખત માગીરે લીધું મહેતાજીને। મહિમા વધાર્યોજે બહુ,
 ધરણીધર નાગરને ઘેર એક અપાંગળી ઉતીરે વહુ.
 તેને ઘેલી કહી સજીયા બાલાવે, તેને મંદીર પધાર્યા ભગવાન,
 મસ્તક હાથ મુગીને ઉઠાડી, તેનું રૂપ કીધું લક્ષ્મીજી સમાન.
 એક પંથ બે કાજ કરીને, હરિ આવ્યા જુનાગઢ મેળાર;
 મહેતાજીને ખોળે ખત નાંખ્યું, અંતરિક્ષ રહીને મોરાર.
 તેરે શ્રીપતે સરવં લીધું, મંડળીક પાસે માંગે માન,
 નરસંઘ્યો ઇશ્વરનો સેવક, કહ્યું કરો હઠીલા રાજન,
 અન્યોઅન્ય સહુ વાત કરે જો, ખત આપ્યું હામેદર રાયે;
 નરસંઘ્યાને મંદીર મોકલો, નહીં તો આપણો મહિમા જાય,
 તજાજેથી તત્કાળ આવ્યા, કહે ધરણીધર સાંભળો રાય;
 હરીના જન હરી સરળા જાણો, મહેતાજીને લાગો પાય.

પદ ૭૫ મું રાગ સારંગ

દ્વારીકા પહોંચ્યા કમળાપાત, રામાનંદ પ્રત્યે કહે વનંતી;
 તમે જુનાગઢ લગી વેજે જાઓ નરસંઘ્યા નાગરને કરા પસાવો.
 આવ્યા રામાનંદ સગા મેળાર એવે ધરણીધર કહે છે વીચાર,
 મહેતાજીને રૂપે આવ્યા ભગવાન અપંગ વહુ ડીધી લક્ષ્મી સમાન.
 અથ આપી ખત લીધું હરી, ધરણીધર વાણી ઓચરી.
 શ્રીપતિ સાંભળીને દિલગીર થયા, મંડળીક રાય વીચારી રહ્યા.
 અન્યોઅન્ય વારતા ઓચરે, વૈષ્ણવ સાથે દ્વેષ ઠાણ કરે;
 દક્ષણવંત ગંગોદક ભર્યો, નરસંઘ નાગર વૈષ્ણવ ખરો,

ગયો રત્ન ગળાણું રાય, રત્ન જડેને જીવે ગાય;
 જોવી પ્રીત હાથોદર ક્યાંથી કરે, ભાંગી ભોગજ હાર કંઠે ધરે.
 તે માટે મહેતાને મોકલો ઘેર. પ્રાદ્યક્ષ શું નવ કીજે વેર;
 વેર કીધે નવ થાએ ભલું, તે માટે કહીએ જોટલું.
 એમ સમાજના સરવે કહે તે તો મંડળીક સરવે લહે.
 પ્રમળ પ્રધાન વીચારે પેર, નરસહ્યાને મોકલીયે ઘેર

પદ ૭૬ સું

રામાનંદ કન્યાસી એણી પેરે કહે, એ કથા અધવચ્ચ નવ રહે;
 કોઇ કોઇની કુડી પક્ષ કરે તે સન્યાસી નરકે સંચરે;
 વૈષ્ણવ જનને નીંદે જેહ, કુભીપાક પટે નર તેહ;
 પાંડુપુર નગર છે એક, તેમા નામો ભક્ત વીશેક
 નામ દેવને હરીશું પ્રીત, રામાનંદ કહે શુભ રીત;
 પ્ર દ્વાણે ગાણી મસતક ગાય, લઈ બાંધી સુલતાન સભાય.
 નામદેવે સજીવન કરી, તુલસી માળા કંઠે ધરી;
 નામદેવ નર હરીગુણ ગાય, આપ્યા સમરથ વૈકુંઠરાય
 જુઠા લોક સહુ જોઇ રહ્યા, વૈષ્ણવ જન તે સાચા થયા;
 ભગત જમતને આદર્શી વેર, પ્રભુ સેવક જાણે પેર
 પ્રહલાદજી પર કોપ્યો તાત, વીભીષણને વીરે દીધી લાત;
 અમરીષને દુરવાસા કોપીયો, ધૃવ બાળક તે વનમાં ગયો
 ત્યાં મળીયા રૂપી નારદરાય, આપી મંત્ર કરીયો વીદાય;
 તેણે ધર્મ હરીનું ધ્યાન, પ્રસન્ન થયા પોતે ભગવાન.

ભક્ત ભણીને ધુલ્લ લીધ, ધૂવણને તો અવીચળ કીધ;
 સુધનવા ઉગારીયો હરી, તેલ કડાયો શીતળ કરી.
 પંથાળીના પુરીયા ચીર, તે તો પોતે હળધર વીર;
 માટે મહેતા તમને કહું સંસારી ચરીત્ર હું અધણું લહું.
 હાર લીધા વીના જાયે ઘેર, તો વૈષ્ણવની લાજ રહે શી પેર;
 ભાંગી ભોગજ ને આપ્યો હાર, ત્રીભુવન વરતે જયજયકાર.
 નીજ ધરણનો ભેલી મહારાજ; ઠામ ઠામ જનની રાખે લાજ
 રહો વીશ્વાસે આણે ઠામ, હયે ડગમગ આવે કાગ.
 મહેતા તમારી ભક્તી ખરી, હાર આપે હેતે હરી;
 રામનંદ ઝાણી પેર હિયરે મહેતાણું મન હરખજ ધરે.
 કેદારો આલપીને માજ, સરવે સખીને આનંદ સાજ,
 જય હામોદર જય રણુછોડ, નીજ ભક્તના પુરો કેડ;

પદ ૭૭ મું રાગ કેદારો

મારા વાલોણ રાગ મુકાવીને આવ્યા, મહેતો ખત વાંચીરે ખુંખારેરે;
 નાચે કુદે ને તાલ વજડે, મારો વાલોણ નવ વીસારેરે;
 મધુરે સ્વરે કેદારો ગાયો, મારો ગોરીયો જમાણે આવ્યોરે;
 ઠમકે ધુધરી નેપુર વાજે; માહરો રાજ કેદારો મુકાવ્યોરે.
 પ્રગટ થાઓ પાતળીઆ સભામાં મુજને આપો હારરે;
 આવો છળીલા શામ્બુ દીજે શાને આવડી વારરે,
 મલપતા મંદીર આવો, જાણે દીન દયાળરે
 સભા સરવ હેખતાં કાનુડા, મારી કંઠ આરોપો માજરે.
 એમ કહી ખત મસ્તક મુકયું, સખીઓ થાઓ સાવધાનરે,
 જયજયકાર બોલે નરસહ્યો સરવ સખીઓ કરો ગાનરે.

પદ ૭૮ મું રાગ પ્રભાત,

હામોદર દિલમાંહે વિચારેરે, મહેતો ભગત છે માહરેરે,
 ક્ષણ એ મુજને નવ વિસરે, ગણે પ્રાણથી પ્યારેરે
 એમ વિચારી ગયા અલમલો, ધરણીધરને ઘેરેરે;
 કેદારો મુકાવી લાવ્યા, જુગતે જાણી પેરેરે.
 ખત લાવીને ખોળે નાંખ્યું, તે તો સરવે જોયુંરે;
 મહેતો મનમાં રાજી થયો ગહુ જોતાં મનડું મીઠુંરે;
 કેડેથી કેદારો ગાયો, તે તો મુજને લાવ્યોરે.
 ઉપમા આપી મુજને જાળદની ગોરીઓ ગમાણે અણ્યોરે;
 માટે આસન જઈને જોસું, જોને લાગે વારેરે.
 કેવો ગણીયો મુજને મહેતે, કેમ આપું હવે હારેરે,
 રીસ ચઢાવી આશન બેઠા શ્રી હામોદર રાયરે;
 તે તો મહેતાજીએ જણ્યું હવે શી પેર થાયરે
 મહેતાજી કહે સુણો મોહનજી, રીસાઈને કયાં જાઓરે
 જીવ જતાં લગી નવ છોડું, સહાય સામળીઆ થાઓરે

પદ ૭૯ મું.

ભાગ્યલોગજી સામળીઆ સાથી, ઘેલડા મુકાવોને ગોવાળરે
 આહિરને આવડો શો અટકો, આપો મોઝરાની માળરે.
 હવે ગાળ નહીં હઉં ગોવીંદજી, ક્ષમા કરો અપરાધરે
 શિવ વીરંચી તારો પાર ન જાણે, તે શું કર્યો મેં વાહરે
 સુક શનકાદીક ધ્યાન ધરે છે, તે તું નંદકુમારરે,
 લક્ષ્મીવર મેં કહ્યો તુજને લંપટ વારંવારરે.

સેવક જનનાં ભાલ્યા સામું, જોઈએ નહી જડનાથરે,
 અવગુણ સરીયો પણ હું તારો હેતે ઝાલો હાથરે.
 સુધ બુધ લજ્જા પ્રેમી જનમાં, નવ લહે લગારરે,
 પ્રેમ વચનમાં જે ભાલાયું, વીઠલ વારંવારરે.
 શુણ્ણાગર છે શ્રી ગીરધારી, બાનાની પત રાખોરે,
 મહેર કરી મહારાજ મુજ પર, દાસને દશન આપોરે.
 આવો આર્ણીન દીને વાલા, સુંદર મુખડું નીહાળુંરે,
 ભણે નરસંયો રજની વીતી થયું ત્રીલોકમાં અજવાળુંરે.

પદ ૮૦ સું.

જાગ્ય જાગ્યને જડપતી, રજની વીહાણી,
 મંડલીક મુજને બહુ બીચરાવે, જીવન દ્યો જાણી.
 અરણ્ય ઉદયની વેળા થમ છે હરણી તો આથમી,
 દીપન જોત્યો ઝાંખી થમ છે કહુ મસ્તક નામી.
 વલોણા ગાળે ને ઘંટીઓ ગાળે, પ્રેમદા ભરે પાણી,
 કેશવજી તમે કેમ ન આજ્યા, કેણે ખાંધ્યા તાણી.
 મછકંદ ને કુંદરણ જીત્યા તેની ઉંચ તને આવી.
 આજમુ કેમ જન્યા અલખેલા, શું જોઈ રીસાવી,
 દીનબંધુ છે હામોદરજી, હાર હરા આપો,
 નરસંયો કહે નાથજી મારા, કદ તમે કાપો.

પદ ૮૧ સું.

અત વાંચતાં હું ખચાંચો તેની તમને ચડી છે રીસ રે,
 સેવકનાં અપરાધજ સામું શું જીવો જગદીશરે.

શ્રીપતી સહાય કરો સેવકની, વેળા થઈ છે ઝાઝીર,
મોગરાની માળા લઈને પધારો, મહેતાજી થાઓ રાજીરે.

• હો હો હરિ થયું અજવાળું, ખેટી ન થાઓ પણ એકરે,
પ્રીતમજી પ્રેમથી લેટું મુઝી દો હરી ટેકરે.

• એવું સુણી હઠયા અલભલા, થયો ત્યાં બહુ કઠાકોરે,
બાણે મેઘ ગાજ્યો અશાડો, એવો થયો લડાકોરે.

મોહનજી કહે સુણો મહેતાજી, અંતર નથી તમ સાથેરે,
પ્રીત કરી તુજને પેરાવું હાર હું મારે હાથેરે.

તુજ વિના મારે નવ ચાલે, હું પુરૂં તારી આશરે,
એમ કહીને બંને ભેટયા, નરસંખ્યો ને અવિનાશરે.

પદ ૮૨ મું-રાગ વસંત.

• માક કકડીયાં ને ગગને જગડીયાં મંડળીકનાં મંદીર,
લોગળ ભાંગીને તાળારે તુર્યાં, પધાર્યાં ચામ ચરીર.

ખળભળીઆ ધડકોશીશારે, પડે પોળ પગાર,
નાઠા ભર સભારી સર્વકો, થઈ રહ્યો હાહાકાર.

આસનથી હઠયા અવિનાશી આવ્યા સભા મેળર,
સભા દેખતાંરે આપ્યો, આપ્યો મહેતાજીને હાર.

પીતાંબર પ્રીતે ઝોઢાડયું આપી કાને કુંડળ જોડ,

• મસ્તક મુગટ સમર્પી નીચે જય જય શ્રી રાણછોડ

મુખ મોરલી મધુરી વળડે, દીનોનાથ હયાળ

રંગીલો છબીલો છોગાળો વાલો, તે લે બમરી કરતાળ,

• જયજયકાર બોલે સહુ સખીઓ ધન્ય ધન્ય ગોકુળ રાય,

નરસંખ્યાને ફરી ફરી ભેટે હયડે હરખ ન માય.

આક્રીંધે દ્વાર ઉઘાડી, દ્વાર ગોપાળરાયે દીધોરે,
રાજા મંડળીક થરથર કાંપ્યો, મેં મોટો અપરાધ !
અન્યાસી સહુ વિસ્મય પામ્યા વરત્યો હાહાકારરે,
જેને જેવા તેને તેવા દીઠા દેવ મોરારરે.

સરસ આશ્રમે નરસિંહ રૂપ દીઠા સુકંદાશ્રમે સુકંદર
અન્યુત્તશ્રમે અન્યુતરૂપ દીઠા માધવાશ્રમે સુકંદરપરે
અંબુતાશ્રમે અન્યુતરૂપ દીઠા, વિશ્વંશર વીશ્વરૂપરે,
વીશ્વેશ્વર આશ્રમે વીશ્વરૂપ દીઠા, કેશવાશ્રમે કેશવરૂ
રઘુનાથાશ્રમે રઘુનાથરૂપ દીઠા, બીમે દીઠા રામરે,
રાજાની માએ ચતુરભુજ દીઠા, રાણીએ દીઠા સુંદર :
શ્રીપાત પંડીતે સુદરૂપ દીઠા, શીઘેરે દીઠા બ્રહ્મચારી
બ્રહ્મભારથીએ બ્રહ્મરૂપ દીઠા, પ્રાસાદપુરી ત્રીપુરાનીરે.
પ્રહંભ પ્રધાને પ્રાદ રૂપ દીઠા, મંડલીકે કાળરે,
સભાએ દીઠા સુંદર શીરોમણ, સજ્જને દીઠા બાળરે
જોગી ધ્યાનીએ જ્યોતીરૂપ દીઠા, કુંવરબાળએ દીઠા
મહેતાજીએ લટકાળા ઊગાળા, દીઠા શ્રી ગોકુળના ન
અખવપાતને જેનો તેને તેવો, વ્યાપી રહ્યો કરુણા
મહેતાજી કંઠે આરોપી લેખ મોગરાની માળરે.
રાગ રાગનું તાન મીલાવે; મોરલી મહન ગોપાળરે,
જયજયકાર કહે સરવકો હરી ભકતવત્સલ પ્રીપાળ

લોક સહુ રાજાને કહે છે, તમે મોટો અપરાધ કીધોરે
 રામાનંદને રીસ ચઢી બહુ, શ્રાપ રાજાને દીધોરે
 પ્રભુના જનને તેં બહુ પીડ્યો, કાંઈ ન વિચાર્યું આપરે;
 ત્રણ જન્મ તું મલેચ્છ થઈને ભોગવ તુજ પાપરે.
 ત્યારે સુર સેનાએ હાથજ સહાગો રાજાને શ્રાપ દીજોરે.
 જોણે આપણું ભુંડું કીધું હોય તેનું રૂડું કીજોરે
 ત્યારે રાજા પસ્તાયો પોતે આવી હંઠવત્ કીધોરે;
 કુમતિમે મેં કાંઈ ન માન્યું મહારો એક અરથ ન સીધોરે
 ઓગળ સુવર્ણ ઘડા પોળો આપી તે કશું ન આપ્યું કામરે
 કળીજીગમાંદી હરિ ભક્ત મોટા વળી નારાયણ નામરે
 એ વાત તે કાને કહીએ મળ્યા પરધાનને સતર સન્યાસીરે.
 નાસ્યશનો જનમ ત્યારે મેં દુભ્યો હૃદયે ન જોયું વીમાસારે.
 ત્યાં મહેતાજી એણીપેરે બોલ્યા સાજનો સાહીદાથરે
 વાંક સઘળો છે તારી માતનો, તેને પુછ તું વાતરે.
 રાજા જર્મ માતાને કહે છે, હવે યી પેર થાસેરે,
 માતા કહે તેં કહું ન માન્યું જીનાગઢ તુજ જાણેરે.
 વલતો રાજા એણી પેરે બોલ્યો મા સઘળો તારો વાંકરે.
 સાચું કહેજે નીપજ્યું હોય તે હું થઈશ તારો રાંકરે.
 વળતી માતા એણીપેરે બોલી કહું છું સાચું હુંયરે;
 મલેચ્છ સેવકનું મુખ મેં જોયું, પેટ રહ્યો જત્ર તુયરે.
 દુષ્ટ તણું મુખ જોતાં આવો નિર્દય જોતાં તનરે
 કહું ન માન્યું પ્રથમ કાઈનું પીઠાયા હરીના જનરે

એવું સુણીને મંડળીક મનમાં પસ્તાયો બહુ આપરે
નરસંધ્યાને પિડા પમાડી તેથી પામ્યો આપરે.

પદ ૮૪ મું.

શ્રી દામોદરે દયા કરીને નરસંધ્યા નાગરનો રાખ્યો રંગ
સર્વ સેવકના સુખને કારણ રાચે મંડળીક કીધો માન લાંબ
કેા કહે કામી ને કેા કહે કપટી પણ સેવકને તમારી આશ
રાખી લાજ સભામાં સાચી હરિજન કીધા સંઘળા નિરાશ
કળીયુગ માંહે પ્રત્યક્ષ દીધું નરસંધ્યાને ઝીતડયો હોડ,
કાને કુંડળ ઘાલ્યાં મેતને પીતાંબર આપ્યું કટી છોડ.
એ જાત જાત કાંઈ ન જાણ્યું વૈષ્ણવ આથે કીધો વાદ,
પ્રભાજનો સહુ એણીપેરે કહે છે, ઉતાર્યો હરિએ એનો ના
જયજયકાર હવે સોરઠમાં મહેતાને આપ્યો હારજ હરિ
મંડળીક રાયનો મમત હરીને નરસંધ્યા નાગરની રક્ષા કરે

પદ ૮૫ મું.

મારા ઠાકાર દામોદરે મારી સાર કરી સંભાળીરે,
વધકુંઠથી વેગે આવીને આપ્યો હાર ઉતારીરે.
અનેક ભક્તને વાલે લાઠ લડાવ્યા સહાય છે સુખકારીરે,
અનેક ભક્ત ઉદાર્યા કૃપા કરી મુરારીરે.
નૃપતી નીત્ય દાન દેતાં સુવર્ણનું નહાતો ગંગા નીરરે;
પણ વૈષ્ણવથી દ્વેષજ કરતો તેથી પામ્યો કલંક શીરરે.
શુક સૌનકાલીક મુનીવર નારદ નીગમ ચતુર મુખ ગામરે;
હનુમાન સરખા તાલધરે તોએ હરિગુણ કોણ ગણાએરે

જેની સેવા સુરિનર ઇચ્છે સહસ્ર અઠિયાસી ધાયરે,
 અમર ઈદ્રાદિક માંધર્વ અપ્સરા ગુણુ શ્રી હરિના આયરે.
 મામેરું મોહને કીધું આપ્યાં વસ શણુગારરે
 મંઠળીક દેખતાં મહારાજે મુને હેત દીધો હારરે
 સોરઠ જન જોવાને આવ્યા પહોંચ્યા મનના કોડરે
 સકલ સલામાં લજ્જા રાખી નરસહાયો જીંતાડયો હોડરે
 કળજુગ માંહી કઠણ માનવી પામર કેને ન પતીજરે,
 ભણે નરસહયો સુણો નારાયણ ચરણ શરણ રાખી લીજેરે.

પદ ૮૬ મું.

શ્રી દામોદર કીધી દયા જે મુગટ સહિત મુને આપ્યો હાર;
 બાબુબંધ બેરખા આપ્યા ત્રીલુવન વરત્યો જયજયકાર
 રાજા તું ઘેરો થયો જે ખડગ લઈને આવ્યો સંગ,
 રશિયાળું શું રંગે રમતા રામા પતિએ રાખ્યો રંગ
 શા શા ગુણુ ગાઉ ગોવિંદના હામ હામ રાખી મુજ લાજ,
 અક્ષય ન થાયે અલભ્યો સારે સેવક જનના હાજ.
 જે જન સેવે સાચા મનથી તે ત્રીકમળ જાણેરે,
 બીઠ પડે જ્યારે સેવકને સહાય કરે તે ટાણેરે.
 સજ્જન સર્વે સાચું માનો એ હરિ દીન દયાળરે.
 નીજ સેવકની લજ્જા રાખી, કંઠે આરોપી માજરે.

પદ ૮૭ મું.

શ્રી દામોદરના ગુણુ ગાતાં, નર કો દુખીયો ન હોયરે
 સદા શામળીયો શણે રાખે, સન્મુખ આવી જોયરે;

મુરખ મૂઠ હીંડે રવડતો નવ જાણે હરિનો મર્મરે,
સમરણ કરતાં તરતજ આવે પરિપુરણ પાપ્રહરે.
જેલ છબીલો ને છોગળો નિત્ય નિત્ય તેને લજીયેરે;
મંડળીક માન ઉતાર્યું જેણે કહો કેમ તેને તજીયેરે.
સુખદાતાની પુણી કૃપાથી અવિચળ પદ હું પામ્યોરે;
નરસૈયાના સ્વામીને જોતાં ભવ લય સઘળો વામ્યોરે.

પદ ૮૮ મું

વાલોના ગુણ શા શા કહુંરે, અવસરે અવસરે આવી રાખે લાજ,
પતીત પાવન હરી નામ તમારું, પ્રગટ થાઓ છો ભક્તને કાજ.
કૃપા કરી મુને હાર આપ્યો, મંડળીક રાય થયો માનજાગ,
સભા સઘળી આશ્ચર્ય પામી, કૃપા તમારી પરમાનંદ.
સાચી પ્રીત કરે જે હરીશું, તેના મનના પુરે કોડરે,
કૃપા કરી તમે નરસમયોને, ભકતવત્સલ પ્રભુ શ્રી રણછોડરે.

પદ ૮૯ મું

કરજોડીને હાસ વીનવે, હું સંત કૃપાએ સુખ પામ્યોરે,
ભકતના ચરણ રેણુએ નરસમયો, સઠળ વેદના વામ્યોરે.
અદ્ય બુદ્ધિ અજાની હતો હું, દેખાડેખી ચાલ્યોરે,
સાધુ સમાગમ નિશ્ચિન કીધો, હરણ્યે હાથજ આલ્યોરે.
પ્રજાજન સહુ ચરણે નમીયા, નગર તણા જે વાસીરે,
ભણે નરસમયો શ્રીહરી સેવો, ટળશે ભવ દુઃખ ફાંસીરે.

પદ ૬૦ મું

ઝોળાંલો અકળ નહીં જાય મહારો વાલો ઝોળાંલો શ્રીગોકુળરાયરે
 કૃપા સાગરે કૃપા કરીને કીધી મહારી સહાયરે.
 ઝોળાંલો ધ્રુવ પ્રહલાદ વિભિષણ અમરીશ ને હનુમાનરે,
 અકૂર ઝોધવ વિપ્ર સુદામા, વિદુર ભક્ત વરદાનરે.
 ઝોળાંલો વેગે દ્રુપદ તનયા, અર્જુન અહુદ્યા તારીરે,
 કુમળનું ચંદન માંગી લીધું, ગોકુળ રાખ્યું મારારીરે.
 ઝોળાંલો વેગે વૃજ વનીતા. તારણ ગીરધ રીરે,
 ઝોળાંલો પ્રીત કરી જે મુખે, લીલા કુંજવિહારીરે,
 સાંદીપને સુત આણી આપ્યો, વેદ વહે એમ સાચુરે,
 મારો ઠાકોર એજ દામોદર, અંદાનિશ એન જાચુરે.
 ભક્તવત્સલ સદા હરી દાતા, દીનોનાથ કહાવેરે,
 નરસમયાના સ્વામી સમરતાં, પુનરપી જનમ ન આવેરે

પદ ૬૧ મું

નિરખી લોક નગરના હરખ્યા, ધન્ય મેહેતાનો અવતારરે;
 મહિપતિ આવી ચરણે લાગ્યા, કરે હરખ ઝોછવ નરનારીરે,
 અમે અણુધ મુરખ અજાની, ખોટી કહી વૈષ્ણવની વાતરે.
 સ્વામી સેવકમાં ભિન્ન ન હોએ, શ્રુતિ સ્મૃતિ માલે વીખ્યાતરે;
 જીલાળના વાલા જે જન; તે સાથે કરવા દેખરે,
 સાચું પાસુ સામળીઆનું, નીશ્ચે લખ્યો મટે નહિ લેખરે.
 દુરિજન સઘળા હુઃખજ પામ્યા, જેણે કીધાં કુઠાં કર્મરે,
 જાણે નરસમયો તમે સુકત કરો સૌ, ધરણીધર રાખે ધર્મરે,

પદ ૬૨ મું

ધન્ય તું ધન્ય તું જોમ કહે શ્રીહરી, નરસૈયાને ભકત તું સાચીરે.
 મહેલી પુરુષાતન સખીને રૂપે થયો, તારો પ્રેમ જોઈ હું રાચોરે.
 મુજમાં ને તુજમાં ભેદ નહી નાગણ, માન્ય તું વેદવાણીરે,
 હજી પવિત્ર મારી નર્થ તુજને, માગતાં મોકલ્યું દાહું પાણીરે.
 મામેરું કીધું તે કેમ ગયો વિસરી, હાર આપ્યો તે પ્રત્યક્ષ ભુપરે,
 ચૌદભુવનમાં તુજ સમો કેા નહી, મહારું તહારું એક રૂપરે,
 તારો અક્ષર ગાયને સાંભળે, કુળ સહિત પવિત્ર થાઓરે,
 ભણે નરસૈયો મીઠું જોણી શું રીઝવેા કર જોડી કૃષ્ણજી સમ ખાઓરે

પદ ૬૩ મું

ધન્ય તું ધન્ય તું જોમ કહે શ્રીહરી, ત્રિગુણ રહિત મન થયુંરે તારું
 કેાટી પ્રભાકરો પતિ કરે વિનાંતી, નરસમયા માન્ય તું વચન મારું
 પ્રદ્યા શંકર શુક શનક આદે જતી, શેષ નારદ ધરે ધ્યાન મારું,
 મન કર્મ વચન તું અનુસરે, કેાટી મુકિત તારે ચરણે વારું.
 જેવી પ્રજા સુંદરી તવો તું નરસમયો, નિર્મળ મને મારો જશ ગાયો,
 રાસકીડા કરી તુજને ચે દાખવી, હાર આપવાને હું હોંસે ધાયો.
 વૃજ લીલા મધ્ય કેલીમાં કાનજી, પુરુષ નામ કેાહ પાસે નાઠું;
 આજ જો શ્રીહરી પ્રજા વનિતા ખરી, નરસમ વિના હાડ કુણુ લડાવે.

પદ ૬૪ મું

સંસારનો ભથ નિકટ ન આવે, કૃષ્ણ જો પાળને ભજતરે;
 ત્રિવિધી તાપ ટળે સહુ તનના, મોહ માયાને તજતારે.
 ધ્રુવની દ્રઢ ભકતીને જાણી, અવીચળ પદવી આપીરે;
 ભકત પ્રહલાદ ઉગારી લીધો, જન્મ જરા જડ કાપીરે.

જે જન સાચો ભાવ રાખી, જપે શ્રી જગદીશરે;
 શરણાંગત રાખે શામળીઓ, કાપે સહ કિદમીવરે.
 શ્રી હામે દર જેવા દાતા, જગમાં મળે ન કોઈરે;
 નરસહયો કહે નીશદિન જપીયે સકળ કારજ સિધ હોયરે.

પદ ૬૫ સું રાગ કાલોગ.

મહેતાજી અને ઢેડ લોકોના પ્રસંગ વિષેનું પદ.
 ગીરી તળાટીને કુંડ હામેદર, ત્યાં મહેતાજી નાચા બચ;
 ઢેડ વરણમાં દ્રઢ હરી બક્તી, તે પ્રેમ ધરીને લાગ્યા પાય.
 કરજોડીને પ્રાર્થના કીધી. વીનંતી તણા બહુ વહ્યારે વચન;
 મહાન પુરૂષ ગાદારી અરજ એટલી, મુદરે આંગણે તમે કરો કીરત
 પ્રેમ પદારથ અમા પામીયે, વામીયે જનમ મરણ જન્મળ;
 કર જોડતામાં કરણા કપજી મેહેતા વૈષ્ણવ પરમ દયાળ
 પક્ષા પક્ષી ત્યાં નહીં પરમેશ્વર, સમદ્રષ્ટી સર્વ સમાન,
 ગોમુત્રે તળસી સ્થબ લીંપતે; એવુ વૈષ્ણવે આપ્યું વરદાન.
 મેહેતાજી નીશાળે અવ્યા, લવ્યા પરશાદ કર્યો ઉત્સવ;
 ભોર થયાં લગી ભજનજ કીધાં, સંતોષ પામ્યા સહ વધુણુવ.
 ઘેર પધાર્યા હરી જશ ગાતા, વાતા તાલ રાખ મૃદંજ;
 હસી હસી નાગરો તાળીઓ લે છે. આ શારે પ્રાણજુના ઢંગ
 મૌન ગૃહીને મેહેતાજી આદ્યા, અધરધરાને શું કેશું;
 ભગ્યા લોક નરનારી પુછે, મેહેતાજી તળે એવા શું
 નાત ન ભણો ને ભત ન ભણો ન ભણો કંઈક વિચાર,
 કર જોડી કહે નરસહયો, વધુણુવનો મને આધાર.

એવારે એવા અમી એવારે એવા, તમો કહો છો વળી તેવારે,
 ભક્તિ કરતાં જો બ્રહ્મ કહેશે, તો કરશું દામોદરની સેવારે.
 જેનું મન જે સાથે બંધાણું, પહેલું હતું ઘર રાતુરે,
 હવે થયું છે હરીરસ માતું, ઘેર ઘેર હીંડે છે ગાતુરે.
 સઘળા સાથમાં હું એક ભુંડો, ભુંડાથી વળા ભુંડારે,
 તમારે મન માનં તે કહેજો નેહ લાગ્યો છે મને ઉડારે.
 કરમ ધરમની વાત છે જેટલી, તે મુજને નવ ભાવેરે.
 સઘળા પદારથ જે થકી પામે મારા પ્રભુની તોલે નાવેરે.
 હજવા કરમને હું નરસમયે, મુજને તો વધળુવ વહાલારે,
 હરીજનની જે અંતર ગણશે, તેના ફેગટ ફેરા ઠાલારે.

મહેતાની સખી માનબાઈની વિનતી.

સાંભળોને સામળીયા વાલા, મારે તમથી નથી કાંઈ કાચુરે,
 હરીજન સહુ મળી આડું બોલે છે રખે તે માનતા આચુરે.
 અંતર બાણે અક્ષમીશ મહેતાજી તાત છે મહારારે,
 સહુ મળી મુજને સંતાપે શું કહીયે વારે વારેરે.
 નાગર સરવે નાત મહેતાજીનું નોતડું ટાળ્યુરે,
 કષ્ટ કટારીને ઢેહજ પાડું, જો પ્રભુ સામું ન ભાળ્યુરે.
 જો મહેતાજી જમવા આવે મહારે તમારે શી માયારે,
 જોર નથી બીજું જગજીવન, પાડીશ મહારી કાચારે.
 નાગર સહુ નાહી નાહીને આવ્યા, પહેર્યાં પીતાંબર ભાવ્યારે,

એકાએક નગરમાં ઢંડ બેસે તેવા શામળીયે બતાવ્યારે.
 અંતર જામીયે અરજ સાંભળી, નાગર જમવા બેઠારે,
 એકાએક કરમાં અસ્થિ લઇને, નાગરમાં ઢંડ પેઠારે.
 એક એકના મુખ સામું જોયું, આ તે શું કહેવાયરે,
 નાગર સહુ નાતબહાર રહીશું, હવે ક્યાં નાસી જવાયરે.
 નાગર સરવે નાત મળીને કીધો એક વિચારરે,
 જો મહેતાજી જમવા ન આવે તો, નાત નીકળો ગામ બહારરે.
 ભક્તરાજને જમવા તેડાવો, મન મનાવી લાવોરે,
 કૃપાનાથ કૃપાવાંત થઇને, હવે તે જમવાને આવોરે.
 નાગર સર્વે સાથ મળીને મહેતાજીને તેડવા પધાર્યારે,
 શું છે મહેતાજી જમવા નથી આવ્યા, વાત જોઇ જોઇ અમી હાર્યારે.
 મરડ નથી મહેતાના મનમાં, તેડ્યા તત્ક્ષણ આવ્યારે,
 માનખાઇનો સ્વામી અધીક શીરોમણ સધળા તે ઢંડ સમાવ્યારે.

પદ ૯૮ મું.

પ્રાણપે મુને વર્ષણુવ વહાલા, અહોનીશ એને ધાવુરે,
 તપ તીરથ વધકુંઠ તજીને વર્ષણુવ હોય ત્યાં જાવુરે.
 અમરીશ મુને અતીશય વહાલો, દુરવાઓ મનભંગ કીધોરે,
 જગત ભ્રમતની રક્ષા કરવા, અવતાર દશવાર લીધોરે.
 એકા ગાય ત્યાં ઉભો સાંભળું ઉભા ગાય ત્યાં નાચુરે,
 વર્ષણુવથી ક્ષણ નહી હું અજગો ભણે નરસમ્યો સાચુરે.

પદ ૯૯ મું.

હરીની ભક્તિ વિના જે જીવે તેનો અકળ અયો અવતાર,
 તુલસીની માળાને તીલકજ પાળે જુઠડા શા શણુગાર.

દશ માસ ઉપર દુઃખ પીલયો કીધું કારણ તે ખરલ
 દેહ ધરી દાસ ન કહાવ્યો તેની જનુનીને ધીકાર.
 વધ્ધવ જન વહાલા નહીં જેનો મીથ્યા ગયો અવત
 નરસમયો સ્વામી વીના વીજો અનેક ધર્મ વીચાર.

પદ ૧૦૦ મું.

ધન્ય ધન્યરે જીવતર વધ્ધવનું જ્યાં જોઈએ ત્યાં હરીગુણ
 ચઉદસોકમાં મહેલી ગુજ નર નારી તે વધ્ધકુંઠ જાય.
 વધ્ધવ કેરા ગુણ લક્ષણ, લિલક છાપ ને તુલસીની
 વધ્ધવ કેરા વેશ દેખીને, જમકિકર નાસે તત્કાળ.
 જન્મ મરણ ફેરા છુટે, જમ જોખમથી રાખે અંગ,
 સંસાર માહે તે નર જીત્યા, જેને નીશદીન વધ્ધવ
 માતા પીતા કેરું કુળ તારે, પરદેશી પાવન પરિવાર,
 જાણે નરસમયો હરીગુણ ગાતો, પુનરપી તેને નહીં અ

પદ ૧૦૧ રાગ આશાવરી.

નરસમયાને કીધી દયા, વધ્ધકુંઠનાથ તે સન્મુખ થયા,
 આપી માળ પરમ ઉમંગ, રમાપતીએ રાખ્યો રંગ.
 પાંચે સજ્જ વાગે નિશાન, રાય કરજોડીને આપે માન
 રાખો મહિતાજી મહીમાય, નીચો નમીને લાગ્યો પાય.
 દુષ્ટ થકી દુષ્ટ અગણો જા, થોડે હાડે મહેચ્છજ થા
 વધ્ધવ જનની નીંદા કરે, નીચે નરકે સંચરે.

નીશદીન લેશે હરીનું નામ. તેના થાયે સમગ્ર કામ,
 જાણે નરસમયો જે સેવા કરે, પુનરપી તે જન નહીં અ

મંડળીક આવી લાગ્યો પાપ ક્ષમા કરો મંદમતી રાય,
 પ્રલંબ પ્રધાન વીનય બહુ કરે, સ્ત્રીઓ નવણે નીરજ શરે.
 સ્ત્રીપત સર્વે મેહેતાજીને નમ્યા, અમો અતિશય તમને દુમયા,
 અમે અજ્ઞાન થયા મહારાજ, રાખી દામોદરે તબ લાજ.
 ભીમ મેહેતાજીને પ્રણામ કરે, સન્યાસી વિનવ વચન ઉચરે,
 દેશી નાગર ઘેરજ ગયા, વઠણજીવ સર્વ રાખીયાતજ થયા.
 એ હરીજનનો મહિમા કહ્યો, રાય મંડળીક ચોતે લહ્યો,
 સભા સર્વજન માલે પે મેહેતાજી પધારે ઘેર.
 સખીયો સહીત હિઠયા તેણીવાર, સર્વ માલે ત્યાં જયજયકાર,
 મેહેતાજી આવ્યા મંદીર માંડિ, વઠણજીવ જતોએ તથા જ્યા ત્યાંડે.
 નરસમયો કહે જપો હરીનામ, દામોદરને કર્યો પ્રણામ.

૫૬ ૧૦૩ મું-રાગ આશાવારી.

સંવત પંદરે બારેતરમાં અર્ધગ શુદ્ધ સપ્તમી સ્વીવારે;
 અતી જ્ઞાનદે માળા ગાઈ, નરસમયો, હાર્યો પારરે;
 વધરત વ્યતીપાત જોકાલીશી દીન, વઠણજીવ મુખ સાંભળાયરે,
 અગમ અજોશર પાતક જેવાં. તે સવળા બગી બારરે,
 જે જન સાંભળે ભાવ ધરીને નરનારી, દુખીયા ન ગાયરે,
 બણે નરસમયો તે વધકુઠમાં ગરૂડે ચડીને બાયરે,

૫૬ ૧૦૪ મું.

આવો અમારે દેશરે, ગીઠા મોહન માવા,
 દહીં દુધને વળી ઘૂન બણું, ખીરમાં ખાંડ ખાવા

રસોઈ કરી ભાત ભાતની, કાન તમારે કાળે,
 પ્રીતમ પ્રીતે પધારીયે કૃપા કરીને આળે.
 ગંગાજળ મેં ગરમ કર્યું નાથ તમારે નાવા,
 આપુ પીતાંબર પહેરવા ચાલો પરસાદ ખાવા.
 અરજ સુણી અલ્પભલડો, પ્રેમે આવ્યો છે ધાઈ,
 ગોપીયો દેખી ઘેલી થઈ, અતી મન હરખાઈ.
 ભાવે ભોજન જમાડીયા, બીડી પાનની દીધી,
 ઘણા દીવસની ગેઠડી, આજે કાન આગળ કીધી.
 પ્રેમની સાંકળે બાંધીયા હવે નહિ દઉં ભવા,
 નરસહ્યાના સ્વામી શામળા, ચાલો ગોકુળ ગાવા.

પદ ૧૦૫ મું.

શુરપદ વંદીરે વાણી ચોચરે. હું છું બાળક અબુદ્ધ અજ્ઞા
 અપરાધ સમુદે મા જોશો દયાનીધીરે, બિલયું અબોલયું કરજો પ્ર
 ભવસાગરમાં શુદ્ધનાવે હું અદયો, સહજમાં આવ્યા સાગર પા
 હોઠાને હીલ્લા તોરે મુજને નવ નડયારે, સદશુર સાવધ હાંકણુ
 વેપાર તો કીધોરે હરી નામનોરે, કીધો શુરૂરૂપી દલા
 માલ હોરાવયોરે મુગમ શોધે કરીરે, આ ભવમાં કીધો ન્યા
 શુરૂ મહીમાનોરે પાર હું કયમ લહું રે, થાકી સરસ્વતી થાક્યા વે
 શીવ સનકાદીકરે વર્ણવી નવ શક્યારે (અવો)ભારે શુરૂ ગુણનો
 ગોવંદથી અહકારે સદશુર ગુણનીધીરે અધમ ઉદ્ધારણુ કહાવે
 તનમન અરપીરે સેવા સદા કરૂં રે, નમી નરસીંહ કરે છે પ્રણામ

પદ ૧૦૬મું.

એક તું એક તું એમ સૌકા સ્તવે, કોણ હું તે નહીં કેા વીચારે.
 કોણ છું કયાં થકી આવ્યો જગ વીશે જમ્મશ કયાં છુટશે દેહ ત્યારે.
 પ્રતીદીને જડ કને જમ્મ કરી ચાચતો ઇશ તુ સદાય થાજે સદારે;
 તોય પણ દુઃખ તો લેશ ટળતું નથી થાકતો તું કદારે
 કોઈ તો ઉદ્ધ ગગનમાં તાકતો ભીખતો જોઈ હું નમ્ર વાણી,
 કોણ હું કને માગું શા હક થકી તે નથી જાણતો મુરખ પ્રાણી.
 એમ કરતાં કરી લાલ જો પામ્યો તો કહે હરિ તણી સાહુય થકરે;
 કામ કથહ્યા થકી ભવિષ્યને ભાંડતો પુર્વના કર્મનું નામ લેરે,
 પુર્વના કર્મ જો હરી ભજે નવ ટળે તો કહો કોણ તે કામ કરશે;
 સત્ય સમજી કદી પમપદ પરખશે ભવભય ભર્મને તેજ હરશે.
 આકના વૃક્ષથી આમ્રફળ વેઠવા મુરખોં જો કદિ આશ ધરશે;
 શ્રમ વૃથા તેહનો તો જમ્મ જગ વિષે જ્ઞાન હીણો સદા તેજ ઠરશે.
 જીવ ઇશ્વર અને બ્રહ્માનો ભર્મમા સત્ય વસ્તુ નહીં અંધ જડશે;
 હું અને તું પણ તજીશ નરસિંહતો ગુરૂ તમે હર્ષથી પાર પડશે.

પદ ૧૦૭ મું—રાગ મલાર.

ઉભીરે આજસ મોડે આ જોને ઉભીરે આજસ મોડે;
 આછો સાળુ શોરપર ઓઢ્યો, રંગ ભર્યા છે થોડે થોડે.
 ચરણમાં નેપુર ઝુમઝુમ જોડે હિંડ છે વાંકે અડે,
 સોનાની ઝારી સરસ સમારી માંહી નીર ગંગાજળ જોડે
 મેહતા નરસહ્યાને પાણી પાવા મારા વાલોજી આવ્યા છે હોડે,

૫૬ ૧૦૮ સું.

મોહ્યાછે મુનીવર રા રે ગોરી તારે તાજુડે મોહ્યા છે મુનીવર રામરે
 રૂપ સંકેત હીસે છે સુંદરી આઘ મશ્વરી મોટી માયરે,
 આરે વેણ તમે ક્યાંરે ગુંથાવી સણુગટ વળ્યે સુધારી;
 આ કંચરો તમે ક્યાં સીવડાવ્યો, માંહે છે વ્રજ કેરી નારીરે
 રૂમજુમ રૂમજુમ નેપુરે વાજે, ધુધરીયો માંહી ધમકેરે.
 હાર ગળામાં જોણીપેરે જોપે ગગનમાં વીજળી ચમકેરે.
 નીલવટ આડ કેસરની કીધી મૃદુમર ટીલડી કરેલીરે;
 આંખહી તારી અતી અણુયાલી ગળામાં હીડે લાલ લેલીરે
 અંચળ દ્રવ્યે ગારે હીથ જોતી ચીત ચોરવાનો આગારે;
 નહી અમળા જો મેહેતા નરસંતો સ્વામી સુંદર વહન નીડાજેરે

૫૬ ૧૦૯ સું.

હરી આવ્યા છે નાનીને વેશેર જોને કાંઈ જુજોરે;
 શીવ બ્રહ્મા તેનું ધ્યાન ધરે છે જોને જોઈ દુગડાં ખોવોરે
 માત પીતા જોના મનમાં વીમાસે જો અહીં ક્યાંથી આવીરે;
 અચરત સરણું સહુકોને લાગે. જોતો જગની જારો ક્યાંથી લાવોરે.
 ભાઈ પોતાનો તત્ક્ષણ હડયો આવ્યો છે મંદીર જાણોરે;
 રતનભાઈ ધરમાં વ્યાકુળ ફરે છે દ્યો પીયો મહેતાજી તમે પાણીરે
 પુત્રીને પરમેશ્વર જાણી સમા મધ્યે આણીરે;
 અંતરધ્વાન થયા અલચેલા ત્યારે વાત સધળી જાણીરે.
 જયજયકાર થયો જુગ બધે સહુને હરણ વધ્યો ઘણો હાંમેરે
 માનખાઈના સ્વામીની અંજો રમતા, જોના ચરણ કમળમાં રહીએરે

કૃષ્ણજીના મેળાપ વિષે ૫૬ ૧૧૦ મું.

હળવે હળવે હળવે દરજી મારે મંદીર આખ્યારે;
 મોટે મોટે મોટે મેં તો મોતીડે વધાવ્યોરે
 કીધું કીધું કીધું મુજને કાંઈક કામળ કીધુંરે;
 લીધું લીધું લીધું મારું ચિતડું ચોરી લીધુંરે.
 જાગી જાગી જાગી હું હરિમુખ જોઈ જાગીરે
 ભાગી ભાગી ભાગી મારા ભવની ભાવટ ભાગીરે.
 પુલી પુલી હું તો હરીમુખ જોઈ જાગીરે;
 ભુલી ભુલી ભુલી મારા ઘરનો ધંધો ભુલીરે.
 પામી પામી પામી હું તો મહાપદ્માને પામીરે,
 મળીયો મળીયો મળીયો મહેતા નરસંપ્રદાનો સ્વામીરે.

ઈશ્વર જાગૃતાના ઉપદેશ વિષે.

૫૬ ૧૧૧ મું.

જીવાનીને દહાડેરે હરીને જાણ્યા નહીરે, મોહું પર દારા સાથે મન,
 કાંઈકને મોહ્યારે કામની પ્રત્યક્ષારે, કાંઈક જોઈ જોડવા ધાયા ધન.
 પચીસ ને પચાસરે પરપંચમાં મયારે,

દોહીલા આખ્યારે સાઠ વના દાન,
 ચીત્તેરને સુખીરે કાંઈ સમજ્યો નહીરે,

પહે ચાલ્યો સાધન કરવા વન જીવાનીને.
 આંખડીયે ન સુઝેરે ગળે બહુ નાસીકારે,
 જોલે તે તો સંભળાય નહી કરણ.

માયા તો ન મુકેરે તુટે નહી તૃષ્ણારે,

ઓળખાય નહી અશરણ શરણ.

હાથમાં લાપડી ચરણ ચાલે નહોરે, તુટીને શીતળ થયું છે તન,

મુખમાંરે દાંતરે જોડે દીસે નહોરે, તોય પાપી ઉદર માંગે અન્ન.

ભાગ્ય જોતું લલુરે આ અવસરને ઓળખ્યોરે,

તે તો પ્રાણી કહેવાય હરીજનના,

નરસંધ્યાના સ્વામીનેરે મુખમાં સંભાળજોરે,

જો હોય પેલા ભવનનું પુન્ય ભવા.

નરસૈય મહેતાના પ્રભ તીયા સમાપ્ત.

વડો—કુકડો.

કુકડા કર સદગુરનો સંગ રહે કમળમાં લાગે રંગ,

અંતરમાં અજવાળુ થાય માયા મનથી દુર પળાય;

લીગવાસના હોયે સંગ કુકડા કર સદગુરનો સંગ

ખખખા ખરેખરી છે વાત જો મીમુખે કહી સાક્ષાત,

જાતી મુતી જોગી જતી ગુરૂપા વિષ્ણુ સીદ્ધી નથી;

જન્મમરાણી મટશે ધત ખખખા ખરેખરી છે વાત

ગગ્ગા ગુરૂની સેવા કરો પરતોદા પરધત પરદરો

પ્રપંચ તે પાડવાનો ઠાપ્ર સાચે રાચે સીતારામ;

એ શીખામણુ ચીતમાં ધરો ગગ્ગા ગુરૂની સેવા કરો.

ધધ્ધા ધણું કહે શું થાય ભવ તરવાનો ઉપાય,
 સમજીને સંસય ટાળવા બાહ્યર ભીતર હરી ભાળવા;
 જોતાં જીવદશા તો જન્ય ધધ્ધા ધણું કહે શું થાય
 નન્ના નિર્મળ તેની દશા જોને રૂદિયે હરી વસ્યા,
 પેતાના અવગુણને હણે પરના તો રૂદિયે નવ ગણે;
 કોના દોષ ન દેખે કશા નન્ના નિર્મળ તેની દશા
 ચચ્યા ચીતમાં ચેતી લે માથે મરણ તણે છે ભે,
 કાયા ઉપર તાકે કાળ મોહ પારધીએ માંડી જાળ;
 તેમાં હરિ રાખે તો રહે ચચ્યા ચીતમાં ચેતી લે
 હજી છે માયા ગુણુમયી જાળવતી પણ દાસે નહિ,
 દાનવ માનવ ને દેવતા આધીન થઇ સડેએ સેવતા;
 હરિજન આજે દારી રહી હજી છે માયા ગુણુમયી
 જજગ વીરલ જાણે ભેદ માયા પ્રપંછ વિધિ નષેધ,
 તે માયાનું તજનું માન માયાપતિ ભજવા ભગવાન,
 અતરમાં ઉપજે નિર્વેદ જજગ વિરલ જાણે ભેદ.
 ઝૂંઝૂં ઝાંખી જોને જેહ વણુ વાદળ જ્યાં વરસે મેહ,
 વિના સરોવર અંબુજ સાર વિના ભ્રમર ઉડે ગુંગર;
 વિના અર્ક અજવાણું તેહ ઝૂંઝૂં જોને ઝાંખી જેહ.
 નન્ના નામ નાવ છે સાર જે જેસે તે ઉતરે પાર
 કાળ કર્મ નહિ લાગે લેશ આનંદી છે હારનો દેશ;
 તે પદને પામે નિર્ધાર નન્ના નામ નાવ સાર
 દટ્ટા ટેક જનમનો દળે અંતરજામી ઘટમાં મળે,
 નાના મોટા હરિના ઘાટ કોઇ સુક્ષ્મ ને કોઇ વપરાટ;
 હરિને જાળતા હુંપદ ગળે દટ્ટા ટેક જનમનો દળે

૪

૫

૬

૭

૮

૯

૧૦

૧૧

- હઠા હેઠાણું છે ઠીક જ્યાં ન મળે જીગ્ગની ખીક,
નીર્ભય નારાયણનો વાસ પ્રેમ ધરીને રાખો પાસ
સમજી માની લેને શીશ હઠા હેઠાણું છે ઠીક. ૧૨
- હઠા હેઠાપણુ મુકી દે સદગુરો શરણે રહે,
વચન તણો રાખો વિશ્વાસ કુદરપતાનો કરજો નાશ
હિપ ધીધા અળગો રહે હઠા હેઠાપણુ મુકી દે. ૧૩
- હઠા હેલ વગાડી રહ્યું રૂઝ પુરપને રહીએ કહ્યું,
સમજ્યા તેણે લીધો સાર ગાફલ નર તે ખશે માર
જોતામાં જોયન તો ગયું હઠા હેલ વગાડી કહ્યું ૧૪
- રેણા રણ ચોરશી તણું તેનું વ્યાજ વધે છે ધણું
દાણી ધરમાં ડુબી ગયો દેવાળુ કાઠીને રહ્યો
જમ ડોકર કરશે તપાણું રેણા રણ ચોરશી તણું. ૧૫
- તત્તા તારં આપ તપામ ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં તું જનસ,
ખેપ કરીને જોણા હાડ હરીફ હેય તો લાગે હાડ;
મુરખના મનમાં નહિ ત્રાસ તત્તા તારં આપ તપાસ. ૧૬
- થથા રિથર તો રહેવું નથી ફેણ રંક ફેણ પૃથ્વીપતી
આજકાલમાં જાણું સહી કાઠી હિપાયે રહેવું નહિ
ભાવ ધરી ભજ કમળાપતિ થથા રિથર તો રહેવું નથી ૧૭
- દદા દેહ દેવળમાં દેવ સેવક થઈને કરને સેવ
પ્રેમ પુષ્પ ને અંનહાર સારદિપક ઘટમાં અજવાળ;
અંતરનો દાળે અહમેવ દદા દેહ દેવળમાં દેવ ૧૮
- ધધ્ધા ધરજો ધારણુ ધીર વાઘ કાચ વશ રાખે ખીર
શબ્દ તણી ધરજો સમશેર સતરં દળમાં પાડે ભેગ
સદગુરુ અપ્તર પહેરે શરીર ધધ્ધા ધારણુ ધરજો ધિર ૧૯

- નન્ના નીશાન ગુરુનું છેય ધીરવીર પગ રોપી રેય
કાયર નરનું નહિ ત્યાં કામ શુરવીરનો સાચો સંગ્રામ
જીત્યા નીર્ગુણ જગમાં જેહ નન્ના નીશાના ગુરુનું છેય ૨૦
પપ્પા પુરાણી જે પ્રીત મેરૂ ચળે પણ ન મળે ચીત
વની પેરે અવીચળ ગહે રતુતિ-તોદા-સુખ-દુઃખ સહે
નારાયણને નીરમે નીત પપ્પા પૂરાણી છે પ્રીત ૨૧
ક્રકા ફેગટ તે કાણુ ફરે સચેત થઈ હરિ સ્મરણ કરે
જન્મ મરણમાં આવે નહિ જેનું મન વસીયું હરિ મહીં
જેઠરા વાસ ન નીચે કરે ક્રકા ફેગટ તે કાણુ ફરે ૨૨
લજ્જા ભજન થકી લય ટળે નિશ્ચય કાળ ક્રાંતિ ન ગળે
ભેળ મર જો સિદ્ધ થાય ભાંડ ભરેયા વધકુંઠ જાય;
જેવો લાવ તેવા હરિ મળે લજ્જા ભજન થકી લય ટળે. ૨૩
મમ્મા માયા મનની જાણુ મારું તારૂં ખેંચતાણુ
સમ્રળે સરખો આત્મારામ સાંધા વાંધા મનનું કામ
માટે મન હરિ ચરખે આણુ મમ્મા માયા મનની જાણુ ૨૪
જજ્જન જીવપણું જેહને સંશય શોક સદા તેહને
આત્મખુદ્ધ ન ઉપજે કદી આશા તૃણા ને આપદા
દેહી દર્શાં દેખે દેહને જજ્જન જીવપણું જેહને ૨૫
રડો રામ ભજનમાં રહે બીજું બકવું મુકી દે
વળતો શીદ વહે છે વાદ નીર વલોવે ન આવે સ્વાદ
હરિનું હારદ હેતે ગ્રહે રડો રામ ભજનમાં રહે ૨૬
લલ્લ લે તું આતમ લાવ ફરી ફરી ન આવે દાવ
જીતી જાણ હારીશ નહિ સમજીને શીખામણુ કહી
હવે ન ચુકીશ આળો દાવ લલ્લા લે તું આતમ લાવ ૨૭

વચ્ચી વેદ વચન નિર્ધાર જે પ્રીછે તે પામે પાર
 ઉંચ નીચનો અંતર નથી સમજ્યા તે પામ્યા સદ્ગતી
 સંશય શેષ તજ્જે અંહાર વળ્યા વેદ વચન નીર્ધાર ૨૮
 શરશા સાધન સર્વે થયું જેનું ચિત્ત હરિ ચરણે રહ્યું
 હરતાં ફરતાં હનિતું ધ્યાન તપ તીરથ તેને બહુ દાન
 કોટી વિદ્યામય દુષ્ટિત ગયું શરશા સાધન સર્વે થયું ૨૯
 ખખખા ખાંડના ખીયાં ભરે કોયલ કાગડો કુંજર કરે
 મીન મધર બહુ જળાયર જાત જેશું ખીયું તેવી ભાત
 મીસરી જોતાં તો મન હરે ખખખા ખાંડના ખીયાં ભરે ૩૦
 સરસા સધળે સુંદર શ્યામ હરી વીના નહિ ઠાવો ઠામ
 અનેક રૂપે યોના નામ આદિ અંતે એકજ રામ
 જે સમજે તો પૂરણ કામ સરસા સધળે સુંદર શ્યામ ૩૧
 હજી હરિ ભાળ ભરપુર દોષ કર્મ તો રહેશે દુર,
 રહેવાની નહિ રજની કો કળ નેમ અત્મ પુરણ ભાળ,
 નિર્મળ નેત્રે નિર્ખીં નુર હજી હરિને ભાળ ભરપુર ૩૨
 સહ અક્ષરે સંપુરણ થયા હરિ ગુર સંતે કીધી દયા
 દરેક અક્ષરે આતમ બોધ જે સમજે તો ટળે વિરોધ
 સંવત અઢાર બત્રીસી સાત ચાંદર સુદી ૭ સોમવાર ૩૩
 સધેશ્વર સાધુતું નામ ઠાકાર કુંજબિહારી નામ,
 પ્રીતમે પ્રેમથી અક્ષર કહ્યા હરિ ગુર સંતે કીધી દયા ૦

મુદ્રક:-ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઈ નાયક શ્રી અનાવિલ બધુ પ્રી. પ્રેસ,
 બરાનપુરી ભાગળ, ભાજપાળી પોળ-સુરત.

પ્રકાશક:-જે. વી. મહેતા. શ્રી હરિહર પુસ્તકાલય, ટાવર રોડ-સુરત.

અતિ અગત્યનું અમત્કારીક પુસ્તક ! જેની શોધ મારે
સેંકડોની સંખ્યા ફાંફાં મારી રહી છે ! તે-
તૈયાર છે] તૈયાર છે [તૈયાર છે

જાદુ-મંત્ર-તંત્ર પ્રકાશ

ભાગ ૧ થી ૫ પુરા
અને

ઉપયોગી હુન્નર-કળા-નો-સંગ્રહ

એકથી એક વસ્તુ એવી ઉપયોગી અને ખાત્રીપૂર્વકની
એમાં છે કે જે જાણી તમે અજ્ઞયખીમાં ગરકાવ થશો !

જાદુઈ તંત્ર, કપટ વિદ્યા-હાથ ચાલાકી, યાત્રીક પ્રયોગોના
અમત્કાર, મંત્ર વિદ્યા- યક્ષણી વી. ની સાધનાની રીતો
મારણ, મોહન, ઉચ્ચાદન, વશીકરણ, આધી-વ્યાધી નીવારણ,
પ્રચ્છીત ફળ પ્રાપ્તિના પ્રયોગો વીગેરે પરીપૂર્ણ.

હુન્નર-કળા-ધેર ખેડાં નજીવી મુડીમાં વેપાર કરવા યોગ્ય વસ્તુઓ
ખનાવવાની સહેલી રીતો રોગોની અમત્કારી દવાઓ, સુગંધી, તેલ,
સાબુ, પોમેટ વીગેરે અનેક વસ્તુઓ ખનાવવાની માહિતી ઉત્તમ સંગ્રહ

આવું પુસ્તક આજ સુધી કશું પણ પ્રગટ થયું નથી. થોડું

જ્યોતિષ તેમજ વૈદીક જ્ઞાન પણ આમાં આપેલું છે.

આટલી બધી વસ્તુઓનો સમાવેશ છતાં કોમત દોઢજ રૂપીયા.

ટપાલ ખર્ચ અલગ. તાકીદે ખરીદજો વહેનો-તેજ પહેલો ગણાશે

શ્રી હરિહર પુસ્તકાલય, ટાવરરોડ-સુરત

